

ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი

2019 წელს გაწეული სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის ანგარიში

საჯარო მმართველობისა და ელექტრონული ბიზნესის დეპარტამენტი

დეპარტამენტის ხელმძღვანელი: პროფესორი გენადი იაშვილი

პერსონალური შემადგენლობა:

პროფესორები

კონსტანტინე აბულაძე;
გიორგი ბალათურია;
შოთა დოლონაძე;
გენადი იაშვილი;
თინათინ იაშვილი;
ირინე იაშვილი;
მარიამ ცაცანაშვილი;
ოთარ ქოჩორაძე.

ასოცირებული პროფესორები

ოთარ ბალათურია;
დავით ლელაძე;
ნუნუ ოვსიანიკოვა;
თამარ რევაზიშვილი;
გელა ჭიკაძე.

ასისტენტ პროფესორები

მაგდა ბაქანიძე;
ბესიკ შერაზადიშვილი;
ზაზა ქოიავა;
ზაზა წვერავა.

ასისტენტი

სოფიო დოლონაძე

4. ბეჭდური პროდუქციის გამოცემა საქართველოში

4. 2. სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	თინათინ იაშვილი; გენადი იაშვილი; ევგენი ბარათაშვილი; შოთა დოლონაძე	„მენეჯმენტი მომსახურების სფეროში“. სტუ–ს საგამომცემლო სახლი.	სტუ–ს საგამომცემლო სახლი. ქ.თბილისი.	346 გვ.
2	გიორგი ბაღათურია, ოთარ ბაღათურია, შოთა დოლონაძე, გენადი იაშვილი, თინათინ იაშვილი	„კვლევის მეთოდების საფუძვლები საჯარო მმართველობის ამოცანებში“. სტუ–ს საგამომცემლო სახლი.	სტუ–ს საგამომცემლო სახლი. ქ.თბილისი.	380 გვ.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

- უკანასკნელ წლებში მომსახურება თანდათან იქცა სულ უფრო მზარდი რაოდენობის ადამიანთა შრომის მნიშვნელოვან შედეგად, ხოლო მომსახურების მიღება ადამიანების მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილების ყველაზე მეტად გავრცელებულ საშუალებად. ეკონომიკის განვითარების თანამედროვე პერიოდს ხშირად „მომსახურების ეკონომიკად“ განსაზღვრავენ. მოცემულ სახელმძღვანელოში განხილულია: მომსახურების არსი და მისი ადგილი ეკონომიკურ სისტემაში; მომსახურების წარმოების მიზნები; მომსახურების წარმოების რესურსები; მარკეტინგის თავისებურებები მომსახურების სფეროში; ინოვაციები მომსახურების სფეროში; მარკეტინგის სტრატეგიული მართვის საფუძვლები; ფასთწარმოქმნა მომსახურების სფეროს ორგანიზაციებში; კონკურენტული უპირატესობების ფორმირების თავისებურებები და ა.შ. ნაშრომი მომზადებულია უმაღლესი საუნივერსიტეტო განათლების სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად. ჩვენ მიერ წარმოდგენილი თეორიული მასალა და პრაქტიკული სავარჯიშოები, რომლებიც ქართველი და უცხოელი სპეციალისტების დიდ გამოცდილებას ეყრდნობა, ვფიქრობთ, კარგი დამხმარე იქნება მომსახურების სფეროში მენეჯმენტით დაინტერესებული ბაკალავრიატისა და მაგისტრატურის სტუდენტებისთვის, ასევე პროფესორ–მასწავლებლებისათვის, მომსახურების სფეროს ორგანიზაციების ხელმძღვანელებისათვის და ამ საკითხებით დაინტერესებული მკითხველთა ფართო წრისათვის.
- სახელმძღვანელოში განხილულია კვლევის თეორიული და პრაქტიკული საკითხები, რომლებიც აუცილებელია საჯარო მმართველობის თანამედროვე პრობლემებისა და გამოწვევების გამოსაკვლევადა. კურსი შეიცავს კვლევების მეთოდოლოგიურ საფუძვლებს და ძირითადი მეთოდების დეტალურ აღწერას, მათ შორის თვისებრივ, რაოდენობრივ და შერეულ მეთოდებს, კვლევის მეთოდების პრაქტიკაში გამოყენების სპეციფიკურ საკითხებს, მონაცემების შეგროვების, დამუშავების, ანალიზისა და ინტერპრეტაციის მეთოდებსა და კვლევის ანგარიშის გაფორმებისთვის საჭირო მოთხოვნებს. სახელმძღვანელო განკუთვნილია საჯარო მმართველობის სპეციალობის სტუდენტებისთვის, მაგრამ განხილული კვლევების მეთოდოლოგია სასარგებლო იქნება როგორც სტუდენტებისთვის, ისე ახალგაზრდა მკვლევარებისთვის, რომლებიც დაინტერესებულნი არიან კვლევების ჩატარებით, როგორც საჯარო მმართველობის ამოცანებისთვის, ისე საზოგადოებრივი

ცხოვრების ფართო დიაპაზონის პრობლემათა გამოსაკვლევად სოციალურ, პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და ბიზნესის სფეროში.

4.5. სტატიები ISSN-ის მითითებით

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ISSN	ჟურნალის/ კრებულის დასახელება და ნომერი/ტომი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	იაშვილი გენადი, გრიგალაშვილი ვეფხვია	„საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს როლი სახელმწიფო თავდაცვის ორგანიზაციაში და მისი მართვის თეორიულ- მეთოდოლოგიური მიდგომები“ ISBN 978-9941-28-440-3	“გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები” III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული“ ტომი N2.	ქ.თბილისი. საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“	6 გვ.
2	იაშვილი გენადი, წვერავა ზაზა	"მმართველობითი გადაწყვეტილებების ოპტიმიზაციის მეთოდები სახელმწიფო სამსახურში" ISBN 978-9941-28-440-3	“გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები” III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული“ ტომი N2.	ქ.თბილისი. საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“	4 გვ.
3	იაშვილი გენადი, ბრეგაძე ნანა	"მმართველობითი ანომალიები უმაღლესი თანამდებობის საჯარო მოხელეების მხრიდან" ISBN 978-9941-28-440-3	“გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები” III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული“ ტომი N2.	ქ.თბილისი. საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“	4 გვ.

4	იაშვილი თინათინი, ლორთქიფანიძე ნინო	„ხელმძღვანელის დროის მენეჯმენტის აქტუალური საკითხები თანამედროვე საჯარო სამსახურში“ ISBN 978-9941-28-440-3	“გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები” III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული“ ტომი N2.	ქ.თბილისი. საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“	4 გვ.
5	იაშვილი გენადი, იაშვილი თინათინ, შერაზადიშვილი ბესიკ	„კონკურენტული უპირატესობების ფორმირების თავისებურებები მომსახურების სფეროში“ ISSN 1512-374X	საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი „ხელისუფლება და საზოგადოება“. N52. (2019 წელი) ტომი N1.	ქ.თბილისი. საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“	5 გვ.
6	იაშვილი თინათინ, შერაზადიშვილი ბესიკ	„მომსახურების სფეროს სამეწარმეო საქმიანობის მართვის თეორიული ასპექტები“ ISSN 1512-374X	საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი „ხელისუფლება და საზოგადოება“. N52. (2019 წელი) ტომი N1	ქ.თბილისი. საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“	5 გვ.
7	იაშვილი გენადი, მამულაშვილი გიორგი	„პროფესიული განათლების პრობლემები და გამოწვევები თანამედროვე საქართველოში“ ISSN 1512-374X	საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი „ხელისუფლება და საზოგადოება“. N52. (2019 წელი) ტომი N1	ქ.თბილისი. საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“	7 გვ.
8	თამარ რევაზიშვილი, ოთარ ქოჩორაძე	„მერების შეთანხმება“ კლიმატისა და ენერგეტიკისათვის – ევროკავშირის ფართომასშტაბიანი ინიციატივა ISSN 1512-374X	სამეცნიერო ჟურნალი „ხელისუფლება და საზოგადოება (ისტორია, თეორია, პრაქტიკა)“ № 2 (50) 2019	ქ.თბილისი. საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“	8 გვ.
9	დარიკო ხვედელიძე, ოთარ ქოჩორაძე	„მშობელთა ჩართულობა სასკოლო ცხოვრებაში“	სამეცნიერო ჟურნალი „ხელისუფლება და საზოგადოება (ისტორია, თეორია, პრაქტიკა)“	ქ.თბილისი. საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“	8 გვ.

		ISSN 1512-374X	№ 1 (49) 2019 ტომი I		
10	სოფიო ვაჩაძე, ოთარ ქოჩორაძე.	„პოლიტიკური პატრონაჟისა და ნეპოტიზმისგან თავისუფალი საჯარო სამსახური“ ISSN 1512-374X	სამეცნიერო ჟურნალი „ხელისუფლება და საზოგადოება (ისტორია, თეორია, პრაქტიკა)“ № 1 (49) 2019 ტომი II	ქ.თბილისი. საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“	6 გვ.

1. სტატიაში განხილულია საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს როლი სახელმწიფო თავდაცვის მართვის სისტემაში, აგრეთვე საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მართვის თეორიულ-მეთოდოლოგიური მიდგომები. გამოვლენილია, რომ: თავდაცვის სამინისტრო წარმოადგენს ეროვნული თავდაცვის მართვისკორპორაციული მართვის სუბიექტს, რომელიც მთავრობის უფლებამოსილების ფარგლებში ახორციელებს სახელმწიფო მმართველობას და თავდაცვის პოლიტიკის წარმართვას; თავდაცვის სამინისტროს დანიშნულებაა თავდაცვის ძალების აღმშენებლობა, მისი მუდმივი საბრძოლო და სამოხილზაციო მზადყოფნის უზრუნველყოფა, ბრძოლისუნარიანობის განმტკიცება, ქვეყნის დამოუკიდებლობის ნებისმიერი ხელყოფისა და შესაძლო აგრესიის მოგერიება; თავდაცვის სამინისტროს მართვის მეთოდოლოგიური მიდგომების თეორიულ საფუძველს ქმნის და განაპირობებს სამოქალაქო - სამხედრო ურთიერთობის კონცეფცია, რომლის მთავარი პრინციპია სამხედრო მმართველობის სამოქალაქო (პოლიტიკურ) მმართველობაზე დაქვემდებარება და სამოქალაქო დემოკრატიული კონტროლის განხორციელება თავდაცვის ძალებზე. სტატიის დასკვნით ნაწილში ხაზგასმულია მართვის დინამიკური მოდელის შექმნის საჭიროებაზე, რომელსაც შეეძლება მოქნილი რეაგირება ქვეყნის უსაფრთხოების პოლიტიკით ანდა საბრძოლო მზადყოფნის სრულყოფით განპირობებული თავდაცვის ძალების სტრუქტურის განვითარებისა და ტრანსფორმირების განუწყვეტელ პროცესებზე.

2. გადაწყვეტილების ოპტიმიზაცია - ეს არის შედეგზე მოქმედი ფაქტორთა სიმრავლის განხილვის პროცესი. მისი გამოყენება მიზანშეწონილია სტრატეგიული და ტაქტიკური ამოცანების გადაწყვეტის დროს. თანამედროვე სახელმწიფო სამსახურში მნიშვნელოვანი პრობლემების გადაწყვეტისას, მიზანშეწონილია კრიტიკულად განვიხილოთ გადაწყვეტილების მიღების ზოგადი მეთოდოლოგია და გათვალისწინებულ იქნას ზოგადი წესებიდან გამონაკლისის დაშვება. მნიშვნელოვანია პრობლემის საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებისას დავეყრდნოთ მთავარ პრინციპებს, მისაღები გადაწყვეტილების ხელმეორედ გააზრებას, სადაც უნდა განისაზღვროს თუ რაზე იმოქმედებს მიღებული გადაწყვეტილება, როგორია მისი მიზნები და რატომ არის აუცილებელი არსებული რეალური მდგომარეობის შეცვლა; ასევე გასათვალისწინებელია გადაწყვეტილების სისწრაფე და მნიშვნელობა, საკუთარი მუშაობის პირობები და ურთიერთობა სხვა თანამშრომლებთან. მოცემულ სტატიაში განხილულია მმართველობითი გადაწყვეტილებების ოპტიმიზაციის მეთოდები სახელმწიფო სამსახურში.

3. სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადაჭარბება, მსგავსად სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისა, შეიძლება რომ ჩადენილი იქნას საჯარო მოხელის ან მასთან გათანაბრებული მოხელის მიერ. აღნიშნული სახეზეა მაშინ, როდესაც საჯარო მოხელის მოქმედება მნიშვნელოვნად სცილდება მისი უფლებამოსილების ფარგლებს. სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება უმაღლესი თანამდებობის საჯარო მოხელეების მხრიდან შეიძლება რომ ჩადენილი იყოს საჯარო მოხელის ან მასთან გათანაბრებული პირის მიერ. მოხელე არის საქართველოს მოქალაქე, რომელიც მის მიერ დაკავებული თანამდებობის შესაბამისად ეწევა ანაზღაურებად საქმიანობას სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანიზაციაში. საჯარო მოხელე არის პირი,

რომელიც ინიშნება სახაზინო დაწესებულების სამტატო თანამდებობაზე საკანონმდებლო, ადმინისტრაციული და სასამართლო ხელისუფლების ორგანოებში. სახელმწიფო სამსახურში მმართველობით ანომალიებს განეკუთვნებიან: ბიუროკრატიზმი, კორუფცია, ინფორმაციული ჩაკეტილობა, ხელისუფლების გაუცხოება, კარიერიზმი და ა.შ. რაც თავისთავად ხელს უშლის სახელმწიფო სამსახურის ნორმალურ ფუნქციონირებას, და მის წინ მდგომი რთული ამოცანების გადაჭრას. მოცემულ სტატიაში განხილულია მმართველობითი ანომალიების საკითხები უმაღლესი თანამდებობის საჯარო მოხელეების მხრიდან.

4. თანამედროვე დროის მენეჯმენტის სქემა ეყრდნობა შემდეგ ძირითად პრინციპებს: მიზნის განსაზღვრა, გადაწყვეტილების მიღება, დაგეგმვა, შესრულება და კონტროლი. გადაწყვეტილების სწორად მისაღებას განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება საინფორმაციო ნაკადების სისწორეს. არასწორ ინფორმაციაზე დაყრდნობით მიღებული გადაწყვეტილება უმეტეს შემთხვევაში გაუმართლებელია. დროის მენეჯმენტი საკმაოდ გამარტივდება, თუ გავითვალისწინებთ შემდეგ უმთავრეს პრინციპს: შევქმნათ დროის მენეჯმენტის საკუთარი სისტემა და დროითი დანახარჯების ინდივიდუალური აღრიცხვა. ყოველი ადამიანი ინდივიდუალურია, შესაბამისად, მათი დროის მენეჯმენტიც სპეციფიური იქნება. დროითი გეგმები შეიძლება იყოს როგორც მოკლევადიანი, ასევე საშუალო და გრძელვადიანი. მოცემულ სტატიაში განხილულია ხელმძღვანელის დროის მენეჯმენტის აქტუალური საკითხები თანამედროვე საჯარო სამსახურში.

5. კონკურენტული ბაზრის პირობებში, რომელიც მომხმარებელს მწარმოებლების ფართო არჩევანს სთავაზობს, კონკრეტულ მომსახურებაზე მოთხოვნა დამოკიდებულია მომხმარებლის (მყიდველის) მიერ მომსახურების სამომხმარებლო და ღირებულებითი თვისებების შედარებაზე ბაზარზე არსებულ ანალოგებთან. მწარმოებლის უნარი, გაიმარჯვოს კონკურენციაში (მომსახურების კონკურენტუნარიანობა) პირდაპირ არის დამოკიდებული კონკურენტებთან შედარებით ამა თუ იმ უპირატესობების არსებობაზე. სამეცნიერო თეორიაში ძირითადად გამოყოფენ სტრატეგიის ორ საბაზო სახეობას, რომლებიც კონკურენტული უპირატესობის რეალიზაციის საშუალებას იძლევა: დაბალი დანახარჯების სტრატეგია (ანუ ლიდერობა დანახარჯების მიხედვით) და დიფერენციაციის სტრატეგია. ასევე აღსანიშნავია, რომ ორგანიზაციის კონკურენტული უპირატესობების ფორმირების და კონტროლის ტექნოლოგია ემყარება ბენჩმარკინგის მეთოდის გამოყენებას. სტატიაში განხილულია მომსახურების სფეროში კონკურენტული უპირატესობების ფორმირების აქტუალური საკითხები.

6. თანამედროვე მსოფლიოში, მომსახურების სფეროს ორგანიზაციების მოღვაწეობა ეკონომიკური ზრდის პოტენციალის მობილიზებისა და მოსახლეობის ცხოვრების დონის ამაღლების მნიშვნელოვანი წყაროა. მომსახურების სფეროს წარმოებების განვითარება უშუალოდ უკავშირდება მეწარმეობის განვითარებას. აღსანიშნავია, რომ მომსახურების სფერო განიხილება როგორც არამატერიალური წარმოების სფერო, მაგრამ მისი ფუნქციონირება ირიბად გავლენას ახდენს საწარმოო მოღვაწეობის ყველა სახეობაზე. მომსახურების სფეროს მართვის სისტემის ფუნქციონირების ძირითადი დებულებების გავთვალისწინებითა და თანამედროვე მენეჯმენტის ტენდენციებზე დაყრდნობით, მართვის სისტემამ, უპირველეს ყოვლისა, უნდა გამოხატოს მომსახურების შემობრუნება მომხმარებლისკენ, გააფართოოს ბაზრის მექანიზმების გამოყენება, მიმართოს ძალისხმევა მომსახურების სფეროში პრობლემების პრევენციისკენ. სტატიაში განხილულია მომსახურების სფეროს სამეწარმეო საქმიანობის მართვის აქტუალური საკითხები.

7. ბოლო რამდენიმე წელია საქართველოში პროფესიული განათლების განვითარებას, მის საერთაშორისო სტანდარტებთან მიახლოებასა და დასაქმების ბაზართან შესაბამისი სისტემის გამართვას

დღითიღე მეტი ყურადღება ექცევა, თუმცა საერთაშორისო ორგანიზაციების მხრიდან ბოლოს ჩატარებული კვლევების მიხედვით გამოკვეთილია რამდენიმე პრობლემა და გამოწვევა, რომელიც პროფესიული განათლების მიწოდების პროცესში პრობლემას წარმოადგენს. დღემდე გამოწვევად რჩება პროფესიული განათლების მქონე ადამიანების დასაქმება, რომელის მაჩვენებელიც წინა წლებთან შედარებით გაუმჯობესებულია, თუმცა საერთო სურათი მაინც არ იძლევა სახარბიელო პროგნოზს. ასევე აუცილებლად უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ სახელმწიფოს მხრიდან დანერგილი სერვისები, რომელიც დღეს დასაქმების კუთხით ხორციელდება (მაგ:worknet.ge) მთლიანობაში ვერ პასუხობს არსებულ საჭიროებებს. აღნიშნულიდან გამომდინარე, აუცილებელია შეიქმნას ელექტრონული პლატფორმა, რომელიც შესაძლებელს გახდის პრიფესიული განათლების მქონე სტუდენტების დასაქმებას და მათ რეალიზებას.

8. სტატიაში განხილულია ევროკავშირის ფართომასშტაბიანი ინიციატივა – „მერების შეთანხმება“ კლიმატისა და ენერგეტიკისათვის და მისი შემადგენელი პროექტი: „მერების შეთანხმება – აღმოსავლეთი“. აღნიშნული ინიციატივის ფარგლებში ადგილობრივი, რეგიონალურ და სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოები ნებაყოფლობით იღებენ ვალდებულებას – 2020 წლისთვის საკუთარ ტერიტორიებზე CO2-ის გაფრქვევა შეამცირონ 20% - მდე. ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული პროექტი „მერების შეთანხმება – აღმოსავლეთი“, რომელიც სპეციალურად შეიქმნა აღმოსავლეთის პარტნიორობისა და ცენტრალური აზიის პოსტსაბჭოთა ქვეყნებისათვის, ნებაყოფლობით ხელმომწერი ქალაქების ადგილობრივ ხელისუფლებას ავალდებულებს CO2-ის გაფრქვევა 2030 წლამდე შეამცირონ 30%-მდე. ნაშრომში მიმოხილულია მხარდაჭერის ფორმები და საშუალებები, რომლითაც ევროკავშირი ეხმარება ხელმომწერ თვითმმართველობებს კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ენერგეტიკული პრობლემების მოგვარებაში, ენერგოეფექტურობის ამაღლებაში, ადგილობრივი განახლებადი ენერგო რესურსების გამოყენებაში, საინვესტიციო პროექტების შემუშავებასა და ამ მიმართულებით დასახული ყველა ამბიციური მიზნის მიღწევაში.

9. სტატიაში საუბარია იმის შესახებ, თუ რატომ არის ეს მნიშვნელოვანი და როგორ უნდა უზრუნველყოთ მშობელთა აქტიურობა ამ მიმართულებით. მოზარდის სასკოლო ცხოვრებაში ძალიან მნიშვნელოვანია პედაგოგისა და მშობლის ერთობლივი როლი. მშობელთა ჩართულობას მნიშვნელოვანი ზეგავლენის მოხდენა შეუძლია ბავშვის განვითარებაზე, მოსწავლეთა აკადემიური მიღწევების გაუმჯობესებაზე. საინტერესოა, როგორ უწყობს ხელს მასწავლებელს მოზარდთან ურთიერთობაში მშობელთან აქტიური თანამშრომლობა. აქვე საუბარია იმ სოციალურ პროექტზე, რომელიც დარკვეთის საჯარო სკოლამ განახორციელა პედაგოგების, მოსწავლეებისა და მშობლების ერთობლივი ჩართულობით.

10. სტატია ეძღვნება “საჯარო სამსახურის შესახებ” კანონს, რომელიც უკვე ძალაშია შესული და მერიტოკანტულ პრინციპებზეა დაფუძნებული. სტატიაში ყურადღებაა განახვილებული კანონში შესულ ცვლილებებზე, რომელიც უზრუნველყოფს პროფესიონალიზმის წახალისებასა და გრემელვადინ პერსპექტივაში კი ხელს შეუწყობს სამართლებრივი და ინსტიტუციური გარემოს გაუმჯობესებას, სადაც ადგილი აღარ ექნება პოლიტიკური პატრონაჟისა და ნეპოტიზმის გავლენას. სტატია წარმოდგენილია ანალიზი თუ რა მექანიზმები უზრუნველყოფს საჯარო მოხელის დაცულობას პოლიტიკური ზეგავლენისაგან. კონკრეტულად: პოლიტიკური და ადმინისტრაციული ნაწილის გამოიჯვანა; სერტიფიცირება; კვალიფიკაციის ამაღლება; რანგირების სისტემა; შეფასების სისტემა; კარიერული განვითარება; სამსახურიდან გათავისუფლება.

6. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

6.1. საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	იაშვილი გენადი / ბრეგაძე ნანა	„სახელმწიფო სამსახურში მმართველობითი გადაწყვეტილების მიღების მექანიზმები“	საქართველოს პარლამენტარიზმის 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია. ქ.თბილისი. სტუ. 2019 წლის 9 მარტი.
2	იაშვილი გენადი, გრიგალაშვილი ვეფხვია	„საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს როლი სახელმწიფო თავდაცვის ორგანიზაციაში და მისი მართვის თეორიულ-მეთოდოლოგიური მიდგომები“	“გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები” III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია“ ქ.თბილისი. სტუ. 24–25 მაისი 2019
3	იაშვილი გენადი, წვერავა ზაზა	“მმართველობითი გადაწყვეტილებების ოპტიმიზაციის მეთოდები სახელმწიფო სამსახურში”	“გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები” III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია. ქ.თბილისი. სტუ. 24–25 მაისი 2019
4	იაშვილი გენადი, ბრეგაძე ნანა	“მმართველობითი ანომალიები უმდალესი თანამდებობის საჯარო მოხელეების მხრიდან”	“გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები” III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია. ქ.თბილისი. სტუ. 24–25 მაისი 2019
5	იაშვილი თინათინ, ლორთქიფანიძე ნინო	„ხელმძღვანელის დროის მენეჯმენტის აქტუალური საკითხები თანამედროვე საჯარო სამსახურში“	“გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები” III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია. ქ.თბილისი. სტუ. 24–25 მაისი 2019
6	იაშვილი გენადი, იაშვილი თინათინ, შერაზადიშვილი ბესიკ	„კონკურენტული უპირატესობების ფორმირების თავისებურებები მომსახურების სფეროში“	მე-13 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება“ ქ.თბილისი. სტუ. 25–26 ოქტომბერი 2019

7	იაშვილი თინათინ, შერაზადიშვილი ბესიკ	„მომსახურების სფეროს სამეწარმეო საქმიანობის მართვის თეორიული ასპექტები“	მე-13 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება“ ქ.თბილისი. სტუ. 25-26 ოქტომბერი 2019
8.	იაშვილი გენადი, მამულაშვილი გიორგი	„პროფესიული განათლების პრობლემები და გამოწვევები თანამედროვე საქართველოში“	მე-13 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება“ ქ.თბილისი. სტუ. 25-26 ოქტომბერი 2019
9	იაშვილი გენადი, ფარტენაძე გიგა	„თვითმმართველი ქალაქების ღია მმართველობის ინდექსი და შეფასების კრიტერიუმები“ მე-13 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება“	მე-13 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება“ ქ.თბილისი. სტუ. 25-26 ოქტომბერი 2019
10	დოღონაძე შოთა	„საქართველოს დამოუკიდებლობის შუქ- ჩრდილები“	საქართველოს დამოუკიდებლობის დღისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია. საქართველოს პარლამენტი თბილისი, 17 მაისი, 2019
11	დოღონაძე შოთა	„გზა ევროპისკენ“	სამეცნიერო-სტუდენტური კონფერენცია „აღმოსავლეთის პარტნიორობა - საქართველო და ევროკავშირი“, მიძღვნილი აღმოსავლეთ პარტნიორობის 10 წლისთავისადმი საქართველოს პარლამენტი, თბილისი, 5 ივნისი 2019
12	შოთა დოღონაძე, სოფიო დოღონაძე	თანამედროვე მენეჯმენტის მაღალეფექტიანობის პრინციპები	მე-13 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება-2019“, თბილისი, 25 ოქტომბერი 2019
მოხსენების ანოტაცია (საჭიროა იმ შემთხვევაში, თუ მოხსენება ფორუმის მასალებში არ გამოქვეყნებულა)			

6. 2. უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
---	--------------------------------	--------------------	------------------------------------

	Kochoradze Otar	„АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ“	Міжнародної науково-практичної конференції 26-28 червня 2019 року, м. Одеса
განაალიზებულია კანონი „საავტორო უფლებებისა და მომიჯნავე უფლებების შესახებ“. საავტორო უფლებების კოლექტიური მართვის 12 საზოგადოების მაგალითზე განხილულია უკრაინაში საავტორო უფლებების კოლექტიური მართვის სისტემის თავისებურებები და სპეციფიკა.			

სტუ ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის საჯარო მმართველობის პრობლემათა კვლევების ინსტიტუტის 2019 წლის ანგარიში

საანგარიშო პერიოდში ინსტიტუტში დასრულდა ორწლიანი კვლევითი პროექტი „ტექნოლოგიების და ინოვაციების მართვის პრობლემები საქართველოში“

კვლევითი პროგრამის ფარგლებში რამდენიმე დარგთაშორისი კვლევების სემინარი გაიმართა საქართველოს ტექნოპარკში. სტუ ბიზნეს ტექნოლოგიების ფაკულტეტის პროფესორ-მასწავლებლებსა და სტუდენტებთან ერთად სემინარის მუშაობაში მონაწილეობდნენ თსუ სასწავლო კვლევითი ცენტრის, თსუ რ. აგლაძის სახელობის არაორგანული ქიმიისა და ელექტროქიმიის ინსტიტუტის, სტუ ნ.მუსხელიშვილის სახელობის გამოთვლითი მათემატიკის ინსტიტუტის წარმომადგენლები, დარგის ექპერტები.

კვლევის შედეგები აგრეთვე მოსმენილნი იქნა რეფერირების საბჭოს მიერ. რომლის შემადგენლობაში შედიან: ვილჰელმ ჰაუზერი - პროფესორი (გერმანია), ქეთევან ჰაგერი – სამართლის დოქტორი (გერმანია), მიხაელ როიტერი (ავსტრია); თამაზ მარსაგიშვილი – ფ/მ დოქტორი; გივი ქოჩორაძე – ევროკომისიის საკონტაქტო პირი საქართველოში; გენადი იაშვილი – პროფესორი; შოთა დოღონაძე – პროფესორი.

კვლევის შედეგები აისახა დისერტანტთა ნაშრომებში და მათივე ავტორობით გამოიცა ორი მონოგრაფია.

- ლევან სისვაძე - დოქტორანტი- ეკონომიკური განვითარების სპეციალური ზონები კონფლიქტის ზონის მიმდებარე ტერიტორიებზე; კონფლიქტის ზონებში ცვლილებებთან ინიცირების მზაობის ხარისხის შეფასება;
- ქეთევან ცაცანაშვილი - დოქტორანტი - ინოვაციური ტექნოლოგიების შექმნისა და დანერგვის პროცესში საჯარო-კერძო პარტნიორობის ეფექტურობის დასაბუთება;

საანგარიშო პერიოდში შედგა რეფერირების საბჭოს ოთხი სხდომა. საბჭომ მოიწონა ინსტიტუტის განვითარების სტრატეგია შემდეგი მიმართულებით:

- ინოვაციური სახელმწიფო სერვისები. ტექნოლოგიების მართვა და მათი დანერგვის ხელშეწყობა;
- ელექტრონული მმართველობის პოლიტიკის იმპლემენტაციის ;

• საჯარო და კერძო სექტორის პარტნიორობის მოდელები (PPP) –პოლიტიკურ-სამართლებრივი გარემო.

რეფერირების საბჭომ მხარი დაუჭირა კრაუდსორსინგის კლინიკისა და თემატური სპარინგის, როგორც ინოვაციური მეთოდების დანერგვას გამოყენებით კვლევებში

2019 წლის პირველ ივნისს სტუ საჯარო მმართველობის პრობლემების კვლევების ინსტიტუტის ინიციატივით, კრაუდსორსინგის კლინიკის ფარგლებში, დაიწყო ღონისძიებათა ციკლი „ჩემი გზავნილი საქართველოს პოლიტიკურ პარტიებს“.

ღონისძიების ფარგლებში გაიმართა სამი მასტერკლას რომელიც მიმართული იყო კვლევის შედეგების პრაქტიკული განხორციელების შესაძლებლობათა მოდელირებაში:

1. პოლიტიკური პარტიების საარჩევნო პროგრამების შექმნის ტექნოლოგიები;
2. ეკლესიასა სახელმწიფოს შორის გაფორმებული საკონსტიტუციო შეთანხმების იმპლიმენტაციის შეფასების მეთოდიკა;
3. საჯარო მოხელეთა ფსიქოლოგიის თავისებურებები

ინსტიტუტმა ორგანიზება გაუკეთა კვლევისა და სწავლების პროცესში სპარინგის ახალი მეთოდის გამოცდას. სპარინგის მიზნია: ტექნოლოგიების მოძიებისა და პრობლემის გადაწყვეთისათვის მმართველობითი ხასიათის ფსიქოლოგიური და ტაქტიკური ჩვევების გაღრმავება, მოდელების შექმნაში კოორდინაციისა და თანამშრომლობის ამაღლება, ცოდნის ინტეგრირებისა და ეკოლოგიასთან დაგავშირებული ტექნოლოგიების მართვის უნარების რეალიზაცია.

საანგარიშო პერიოდში განხორციელდა სპარინგის მოსამზადებელი სამუშაოები, დაიწყო დანერგვაზე ორიენტირებული ტექნოლოგიების მოძიება, ჩატარდა 2 ტრენინგი სპარინგში მონაწილე პროექტის შექმნის თაობაზე.

საფინანსო და საბანკო ტექნოლოგიების დეპარტამენტი

1. სამეცნიერო ან სასწავლო ერთეულის მიერ ერთობლივად შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

1.1.

№	გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის დაწყების და დამთავრების წლები	პროექტში ჩართული პერსონალი (თითოეულის როლის მითითებით)

1	2	3	4
1	საგანმანათლებლო პროგრამის განვითარება - კორპორაციული ფინანსები (სახელმძღვანელო სალექციო კურსი)	იანვარი 2019- დეკემბერი 2020	პროექტის ხელმძღვანელი ლილი გვენეტაძე პროექტის წევრი ირინე მამალაძე
<p>1. გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის 2019 წლის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგების შესახებ ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)</p> <p>გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის 2019 წლის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგების შესახებ ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)</p> <p>კორპორაციული ფინანსების საფუძვლები სახელმძღვანელო სალექციო კურსი ბაკალავრიატისათვის (მეორე გამოცემა) ანოტაცია</p> <p>კორპორაციული ფინანსების საფუძვლები~ სახელმძღვანელო სალექციო კურსი ბაკალავრიატისათვის, საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში (სტუ) - ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის ბაკალავრიატის საგანმანათლებლო პროგრამის - საბანკო და საფინანსო ტექნოლოგიები, ძირითადი სპეციალობის სავალდებულო სასწავლო დისციპლინას წარმოადგენს. წიგნს სააუდიტორო აპრობაცია გავლილი აქვს.</p> <p>„კორპორაციული ფინანსების საფუძვლები~ სახელმძღვანელო სალექციო კურსი (მეორე გამოცემა), დაიწერა სტუ-ს ბაკალავრიატის სტუდენტებისათვის, რომელთაც ენიჭებათ კვალიფიკაცია „ბიზნესის ადმინისტრირების ბაკალავრი ფინანსებში“. სალექციო კურსი „კორპორაციული ფინანსები ბაკალავრიატისათვის“ (ავტორი ლილი გვენეტაძე) ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფინანსებისა და საბანკო საქმის კათედრის რეკომენდაციით, პირველად 2010 წელს გამოიცა, რომელიც დღემდე იკითხება სხვადასხვა უმაღლეს სასწავლებლებში.</p> <p>2016-2018 წლებში სტუ-ში ბიზნესტექნოლოგიების საგანმანათლებლო პროგრამების მოდიფიცირების შედეგად განხორციელდა ცვლილებები, რომელიც შეეხო „საბანკო და საფინანსო ტექნოლოგიები“ ბაკალავრიატის და „საბანკო პროცესების მართვა“ მაგისტრატურის საგანმანათლებლო პროგრამებსაც. ასე მაგალითად, სხვა ცვლილებებთან ერთად ბაკალავრიატის საგანმანათლებლო პროგრამას დაემატა, სავალდებულო სასწავლო კურსი თემატური პროექტით, - „კორპორაციული ფინანსების საფუძვლები“. ხოლო მაგისტრატურის სავალდებულო სასწავლო კურსი „კორპორაციული ფინანსები“ გახდა ექვს კრედიტიანი და დაემატა თემატური პროექტი. ცვლილებებმა მოითხოვა ბაკალავრიატისათვის არსებული -სალექციო კურსის მოდიფიცირება, ხოლო მაგისტრატურისათვის - ახალი სახელმძღვანელო-სალექციო კურსის დამუშავება.</p> <p>სახელმძღვანელო სალექციო კურსის - კორპორაციული ფინანსების საფუძვლები - მიზანია ბაკალავრიატის სტუდენტებს მისცეს კორპორაციული ფინანსების მართვისთვის საჭირო თეორიული და პრაქტიკული ცოდნა, ჩამოუყალიბოს და გამოუმუშაოს საფინანსო და არასაფინანსო კორპორაციებში საფინანსო ტექნოლოგიების გამოყენების უნარი. აკადემიური უმაღლესი განათლების ბაკალავრიატის პირველი საფეხურის სასწავლო კურსის („კორპორაციული ფინანსების საფუძვლები“) ლოგიკურ გაგრძელებას, მაგისტრატურის მეორე საფეხურის სასწავლო კურსის („კორპორაციული ფინანსები“) წარმოადგენს. აღნიშნული პრინციპის გამოყენება, აკადემიური უმაღლესი განათლების პირველ და მეორე საფეხურს შორის კავშირის განვითარებას და სწავლების პროცესის შედეგიანობისა და ეფექტიანობის ზრდას უწყობს ხელს.</p> <p>სახელმძღვანელო - სალექციო კურსში, კორპორაციული ფინანსების მეთოდური, მეთოდოლოგიური საკითხები და პრაქტიკული მასალა ურთიერთკავშირში განიხილება. ამასთან მნიშვნელოვანი ფინანსური</p>			

კოეფიციენტები აღსაქმელად მარტივად და გარკვეულად არის წარმოდგენილი. თეორიული და პრაქტიკული მასალის კომბინაცია თავის მხრივ სტუდენტებს კორპორაციული ფინანსების სიღრმისეული შესწავლაში და ეფექტური ფინანსური გადაწყვეტილების განხილვაში დაეხმარება. ყოველ თავში საკითხები თანმიმდევრულად და სისტემურად არის გაშუქებული, მნიშვნელოვანი დებულებები კი გამუქებული შრიფტით არის გამოყოფილი.

სალექციო კურსის შინაარსი სტუ-ს სასწავლო განრიგის შესაბამისად განისაზღვრა. სალექციო კურსი 14 კვირაზეა გათვლილი, შესაბამისად ის თოთხმეტი თავისაგან შედგება. მე-15 კვირა შემაჯამებელ ლექციას დაეთმობა. ყოველი თავი იწყება მოკლე ანოტაციით და სრულდება რეზიუმით. ყოველკვირეული სალექციო მასალის ბოლოს მოცემულია საკონტროლო კითხვები, ამოცანები და ტესტები თვითშეფასებისათვის და სარეკომენდციო ლიტერატურა. ყოველი თავი, მომდევნო თავის ათვისების აუცილებელ პირობას წარმოადგენს.

მეორე თავი „კორპორაციის საქმიანობის ფინანსური ანგარიშგება არსი, მიზანი და კომპონენტები“ - დაეთმო კორპორაციის ფინანსური ანგარიშგების ფუნდამენტური საკითხების გამოკვლევას. განისაზღვრა კორპორაციის ფინანსური ანგარიშგების მიზანი, დანიშნულება და მთავარი კომპონენტები. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების მოთხოვნების გათვალისწინებით, შემუშავდა: კორპორაციის ფინანსურ ანგარიშგების დოკუმენტებში - კორპორაციის საქმიანობის ასახვის პრინციპები; კორპორაციებში ფულადი ნაკადების მიღების და გამოყენების მიმართულებები და ფულადი სახრების მოძრაობის შესახებ ანგარიშგების მეთოდოლოგია.

დიდი ბიზნესის ტექნოლოგიური პროცესების მართვაში, ერთ-ერთი ცენტრალური ადგილი კორპორაციული ფინანსების მართვას უკავია. კორპორაციის ფინანსური ანალიზი, კორპორაციული ფინანსების მართვისა და ფინანსური გადაწყვეტილების მიღების საფუძველს წარმოადგენს. სალექციო კურსი მესამე თავში „კორპორაციის ფინანსური ანალიზის არსი და დანიშნულება“ დამუშავდა და განიხილება კორპორაციის ფინანსური ანალიზის მეთოდოლოგიური საკითხები;

კორპორაციებში, გადასახადები მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ბიზნეს გადაწყვეტილებებზე. სალექციო კურსის მეოთხე თავში „კორპორაციული გადასახადები და საგადასახადო დაგეგმვა“ განიხილება კორპორაციებში საგადასახადო დაგეგმვისა და საგადასახადო ბაზის რეგულირების ფუნდამენტური საკითხები.

სალექციო კურსის მეხუთე თავი „კორპორაციის სააღრიცხვო პოლიტიკა და საგადასახადობაზის რეგულირება“ დაეთმო სააღრიცხვო პოლიტიკას და აქტივის ცვეთის დარიცხვის მეთოდოლოგიური საკითხებს. მეხუთე თავის შესწავლა, მომდევნო თავებში სტუდენტებს სპეციალური ფინანსური გადაწყვეტილებების განვიხილაში დაეხმარებათ.

დროში ფულის ღირებულების გათვალისწინება საფინანსო ურთიერთობის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს პრინციპს წარმოადგენს. როგორც კორპორაციის ფინანსურმა მენეჯერმა ისე ინვესტორმა უნდა იცოდეს – დრო, როგორც ფაქტორი, რა გავლენას ახდინს მის შემოსავალზე (გადასახდელებზე). სალექციო კურსის მეექვსე და მეშვიდე თავში ფულადი ნაკადების ღირებულება დროში მეთოდურად არის განხილული. რაც მრავალი ფინანსური გადაწყვეტილების მამოძრავებელ ძალას წარმოადგენს.

შემდეგ თავებში ობლიგაციების, აქციების, მთლიანად ბიზნესის (საწარმოს) და საინვესტიციო პროექტების ღირებულების შეფასების მეთოდი და მეთოდოლოგია დროში ფულის ღირებულების პრინციპს ითვალისწინებს.

წიგნი განკუთვნილია სტუდენტებისათვის. იმავდროულად იგი გამოადგება მენეჯერებს, პროფესორ-მასწავლებლებს და იმათაც ვისაც საკუთარი საქმის წამოწყება სურთ.

1.2.

№	დასრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის დაწყების და დამთავრების წლები	პროექტში ჩართული პერსონალი (თითოეულის როლის მითითებით)		
1	2	3	4		
1	<p>პროექტის დასახელება - „ბიზნესის კვლევის მეთოდის დამუშავება და გამოყენება საკვალიფიკაციო ნაშრომებში“</p> <p>მეცნიერების დარგი - ბიზნესის ადმინისტრირება</p> <p>სამეცნიერო მიმართულება - საფინანსო და საბანკო ტექნოლოგიები</p>	01.01.2019 – 31.12.2019	კვარტალი	ამოცანა	შემსრულებელი
			I	1. კვლევისათვის საჭირო ქართული და უცხოური წყაროებისა და ლიტერატურის მოძიება, დამუშავება და კრიტიკული შეფასება;	მერაბ ვანიშვილი, მედეა ჭელიძე, ვალერი მოსიაშვილი, ნინო ხიდირბეგიშვილი
				2. სასწავლო-პრაქტიკული სახელმძღვანელოს პირველ ნაწილზე მუშაობა;	მერაბ ვანიშვილი, მედეა ჭელიძე ნინო ხიდირბეგიშვილი
				3. ანგარიშის მომზადება 1-ელ კვარტალში გაწეული სამუშაოების შესახებ	მერაბ ვანიშვილი
II	1. სასწავლო-პრაქტიკული სახელმძღვანელოს მეორე ნაწილზე მუშაობა;	მერაბ ვანიშვილი, მედეა ჭელიძე, ნინო ხიდირბეგიშვილი			

				2. ანგარიშის მომზადება მე-2 კვარტალში გაწეული სამუშაოების შესახებ და ტრენინგის ჩატარება ფაკულტეტის აკადემიური და მოწვეული პერსონალისათვის	მერაბ ვანიშვილი, ვალერი მოსიაშვილი
			III	1. სასწავლო-პრაქტიკული სახელმძღვანელოს მესამე და მეოთხე ნაწილებზე მუშაობა;	მერაბ ვანიშვილი, ვალერი მოსიაშვილი, ნინო ხიდირბეგიშვილი
				2. ანგარიშის მომზადება მე-3 კვარტალში გაწეული სამუშაოების შესახებ	მერაბ ვანიშვილი მედეა ჭელიძე
			IV	1. სასწავლო-პრაქტიკული სახელმძღვანელოს სტრუქტურისა და ძირითადი შინაარსის ჩამოყალიბება; სახელმძღვანელოს ტექსტის დაკაბადონება, სტილისტური და ორთოგრაფიული კორექტირება და ელექტრონული ვერსიის მომზადება	მერაბ ვანიშვილი, ვალერი მოსიაშვილი

				2. ანგარიშის მომზადება მე-4 კვარტალში გაწეული სამუშაოების შესახებ და ტრენინგის ჩატარება ფაკულტეტის აკადემიური და მოწვეული პერსონალისათვის	მერაბ ვანიშვილი, ვალერი მოსიაშვილი, მედეა ჭელიძე, ნინო ხიდირბეგიშვილი
--	--	--	--	---	---

კვლევითი პროექტის ფარგლებში მოძიებული, შესწავლილი და კრიტიკულად შეფასებული იქნა კვლევისათვის საჭირო შემდეგი ძირითადი ქართული და უცხოური საინფორმაციო წყაროები და ლიტერატურა:

1. არჩვაძე ნ. კვლევის დიზაინი და მეთოდოლოგია: იდეიდან შედეგამდე: http://biotech-school.tsu.ge/uploads/media/Archvadze_Lecture-Materials.pdf?t=1469099643885
2. ზურაბიშვილი თ. თვისებრივი მეთოდები სოციალურ კვლევაში. სალექციო კურსი სოციალური მეცნიერებების მაგისტრატურისათვის/მომზადებულია სოციალურ მეცნიერებათა ცენტრის აკადემიური სტიპენდიის საფუძველზე. – თბილისი, 2006. – 111 გვ.: <http://www.ucss.ge/publication/012%20Tvisibrivi%20Metodebi%20Socialur%20Kvlebebshi.pdf>
3. კვლევის მეთოდები სოციალურ მეცნიერებებში. პირველი ქართული გამოცემა / ჩავა ფრანკ-ფორტ-ნაჩმასი, დევიდ ნაჩმასი. - თბილისი, 2009. - 585 გვ.: <https://sites.google.com/a/iliauni.edu.ge/iliaunibook/kvlevis-metodebi-sotsialur-metsnierebebshi>
4. ლუის კოჰენი, ლოურენს მანიონი და ქეთ მორისონი, კვლევის მეთოდები განათლებაში. მეექვსე გამოცემა /წიგნის პირველი ქართულენოვანი გამოცემის რედაქტორები: ნ. ჩუბინიძე და მ. კაკაჩია. - თბილისი, USAID|EMP, 2012. - 1379 გვ.: <https://library.iliauni.edu.ge/wp-content/uploads/2017/03/kvlevis-metodebi-ganathlebash-luis-koheni-2.pdf>
5. წულაძე ლ. რაოდენობრივი კვლევის მეთოდები სოციალურ მეცნიერებებში. - თბილისი, 2008. – 84 გვ.: http://old.ucss.ge/geo/publication/publications_detail.php?ID=435
6. Business research Methods. Donald R. Cooper; Pamela S. Schindler, McGraw-Hill/Irwin, 12th Edition, 2013. - 692 p.: <https://www.pdfdrive.com/business-research-methods-12th-edition-e36607629.html>
7. Business research Methods. William G. Zikmund et al, 8th Edition, 2011. - 674 p.: <https://www.pdfdrive.com/business-research-method-zikmund-el-al-8th-ed-copy-e18721421.html>
8. Sreejesh S., Mohapatra S., Anusree M. R. Business Research Methods. An Applied Orientation, Springer, USA, 2013. - 281 p.: https://www.researchgate.net/publication/258227256-16_Sreejesh_S_Mohapatra_S_Anusree_M_R_Business_Research_Methods_Springer_USA_2013
9. John Adams, Hafiz T. A. Khan, Robert Raeside, David White. Research Methods for Graduate Business and Social Science Students, India, 2007, Online ISBN: 9788132108498, 270 p.: https://www.academia.edu/-/7289461/Research_Methods_for_Graduate_Business_and_Social_Science_Students

10. Методология и методы научных исследований в экономике и менеджменте [Текст]: пособие для вузов/Завьялова Н.Б., Головина А.Н., Завьялов Д.В., Дьяконова Л.П., Мельников М.С. и др. - Москва-Екатеринбург, - 2014. - 282 с.: <https://www.rea.ru/ru/org/cathedries/prlogkaf/Documents/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B>

11. Орехов А. М. Методы экономических исследований: Учебное пособие. – М.: ИНФРА-М, 2009. - 392 с.: <http://institutiones.com/download/books/2651-metody-ekonomicheskix-issledovani-orexov.html>

კვლევითი პროექტი **დასრულდა** „ბიზნესის კვლევის მეთოდების“ სასწავლო-პრაქტიკული სახელმძღვანელოს ელექტრონული ვერსიის მომზადებით, შემდეგი სტრუქტურით:

წინასიტყვაობა

ნაწილი I. ბიზნესის კვლევის კონცეპტუალური, მეთოდოლოგიური და ორგანიზაციული საფუძვლები

თავი 1. კურსის შესავალი: ბიზნესის კვლევის მეთოდების საგანი და ამოცანები

თავი 2. ბიზნესის კვლევის კონცეპტუალური საფუძვლები

თავი 3. ბიზნესის კვლევის მეთოდოლოგიური და ორგანიზაციული საფუძვლები

ნაწილი II. ბიზნესის კვლევის ემპირიული მეთოდები

თავი 4. ემპირიული კვლევა დაკვირვებით

თავი 5. ემპირიული კვლევა გამოკითხვით

თავი 6. ემპირიული კვლევა მეორად მონაცემთა ანალიზით

თავი 7. ემპირიული კვლევა პროგნოზირებით

თავი 8. ემპირიული მონაცემების მოპოვება მარკეტინგული კვლევით

თავი 9. ემპირიული მონაცემების ანალიზი და მისი შედეგების ხარისხის შეფასება

ნაწილი III. ბიზნესის კვლევის თეორიული მეთოდები

თავი 10. ანალიზური, სინთეზური, ინდუქციურ-ალბათური და ჰიპოთეზურ-დედუქციური მეთოდები ბიზნესის კვლევაში

თავი 11. ისტორიული და ევოლუციური ანალიზი ბიზნესის ცოდნის სფეროში

თავი 12. ანალოგია და მოდელირების მეთოდი ბიზნესის კვლევაში

თავი 13. ბიზნესის ცოდნის ფორმალიზაცია და მათემატიზაცია

ნაწილი IV. ბიზნესის კვლევის ეთიკა და კვლევის ანგარიშის გაფორმების სტანდარტები

თავი 14. ბიზნესის კვლევის ეთიკა

თავი 15. კვლევითი პროექტის განხორციელების ლოგიკა და კვლევის ანგარიშის გაფორმების სტანდარტები

შინაარსი

რეკომენდებული ლიტერატურა

სასწავლო-პრაქტიკულ სახელმძღვანელოში, ტექსტის გადმოცემის გამარტივების, ადვილად აღქმადობისა და ათვისების მიზნით, თითოეული თემა დაყოფილია დამოუკიდებელი მნიშვნელობის მქონე კონკრეტულ საკითხებად. ამასთან, ყოველი თემის ბოლოს მოცემულია საკონტროლო კითხვები/დავალებები და დახურული ტესტები, რომლებიც თემათა საკვანძო საკითხების ათვისების ხარისხის გადამოწმების შესაძლებლობას იძლევა. გარდა ამისა, რეკომენდებული ლიტერატურის ჩამონათვალი მკითხველს შესასწავლი მასალის უფრო სიღრმისეულად ათვისებაში დაეხმარება.

კვლევით პროექტზე მუშაობის პერიოდში განხორციელდა ჩატარებული კვლევის შედეგების აპრობაცია და პუბლიკაცია. კერძოდ:

1. მოხსენება - „ლოგიკური მეთოდების ადგილი ბიზნესის კვლევის მეთოდთა სისტემაში“ - გაკეთდა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის ორგანიზებით, მიმდინარე წლის 24 მაისს, ტექნიკურ უნივერსიტეტში ჩატარებულ III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაზე - „გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები“;
2. მოხსენება - „ბიზნესის კვლევის თეორიულ-მეთოდოლოგიური და მეთოდური საფუძვლები“ - გაკეთდა მიმდინარე წლის 22-24 თებერვალს ქ. ბაქოში (აზერბაიჯანი) ჩატარებულ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაზე - „მეცნიერება პრაქტიკისა და განვითარებისთვის“;
3. მოხსენება - „კვლევის ძირითადი პარადიგმები და მათი შედარებითი დახასიათება“ - გაკეთდა ეკონომიკური კვლევის და განვითარების ინსტიტუტის ორგანიზებით, მიმდინარე წლის 24-26 ივლისს, ქ. რიგაში (ლატვია) ჩატარებულ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაზე - „საზოგადოების ინსტიტუციური, ეკონომიკური და კულტურული განვითარების პარადიგმები“;
4. მოხსენება - „ბიზნესის ემპირიული კვლევის პროცესის ეტაპების ზოგადი დახასიათება“ - გაკეთდა მიმდინარე წლის 11-12 ოქტომბერს სტუ-ს საინჟინრო-ეკონომიკის, მედიატექნოლოგიებისა და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის საინჟინრო ეკონომიკის დეპარტამენტის ორგანიზებით ქ. ქუთაისში (საქართველო) ჩატარებულ მეშვიდე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენციაზე - IEC 2019 „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ“;
5. მოხსენება - „ბიზნესის ემპირიული კვლევის ზოგადი ალგორითმი“ გაკეთდა 2019 წლის 15-16 ნოემბერს გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტის ორგანიზებით ჩატარებულ მეთორმეტე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაზე - „განათლებისა და მეცნიერების ინოვაციური განვითარება: მიმართულებები, პრობლემები, პერსპექტივები“;
6. გარდა ამისა, პრეზენტაცია თემაზე - „ბიზნესის კვლევის მეთოდის დამუშავება და გამოყენება საკვალიფიკაციო ნაშრომებში“ - მიმდინარე წლის 8 მაისს გაკეთდა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის აკადემიური და მოწვეული პერსონალისათვის.

4. ბეჭდური პროდუქციის გამოცემა საქართველოში

4. 2. სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ცაავა გ.	საბანკო საქმის პრაქტიკუმი: 140 მაგალითი და სამი თემატური პროექტი - მონოგრაფია.	თბილისი, გამომცემლობა „დანი“, 2019	275
2	ცაავა გ.	ფინანსური სისტემები: საქართველოს და მსოფლიოს წამყვანი	თბილისი, გამომცემლობა „დანი“, 2019	475

		საზღვარგარეთის ქვეყნების საბიუჯეტო და არასაბიუჯეტო დაწესებულებები და ორგანიზაციები (სახელმძღვანელო).		
3	ცაავა გ., ბურდიაშვილი რ., მოსიაშვილი ვ.	ფინანსური პოლიტიკის სტრატეგიები (სახელმძღვანელო).	თბილ;ისი, გამომცემლობა „დანი“, 2019	380
4	მზევიანარ ნოზაძე	ფინანსური ინვესტიციები ISBN 978-9941-9642-5-1	გამომც. „დანი“	355
5	ნანა შონია, თამილა ხურციძე	სადაზღვევო სამართალი: თეორიული საფუძვლები და პრაქტიკული გამოცდილება ISBN 978-9941-32-2	ქუთაისი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	388

4. სახელმძღვანელოში ლოგიკური თანმიმდევრობითაა განხილული ფინანსური ინვესტიციების თეორიასა და პრაქტიკასთან დაკავშირებული შემდეგი აქტუალური საკითხები: ინვესტიციების არსი და კლასიფიკაცია; ფინანსური ინვესტიციები; ფინანსური ბაზარი და მისი სტრუქტურა; ფულადი ბაზრის ინსტრუმენტები; ფულის ღირებულება დროში; გრძელვადიანი ფასიანი ქაღალდები და მათი შეფასება; ინვესტიციები ფინანსურ პორტფელში; ინვესტიციები: რისკი და სარგებელი; საინვესტიციო პროექტი და მისი შეფასების მეთოდები. ფინანსურ ინსტრუმენტებში ფულის ინვესტირებასთან დაკავშირებულ საკითხებთან ერთად სახელმძღვანელოში მნიშვნელოვანი ადგილი ეთმობა მის შედარებით მიმოხილვას - ტეზავრაციულ ინვესტიციებთან და რეალურ ინვესტიციებთან მიმართებაში.

განხილულ თითოეული თემაში გარკვეული ადგილი ეთმობა ფინანსური ინვესტიციების სფეროში საქართველოს თანამედროვე მდგომარეობის ანალიზსა და შეფასებას. შესაბამისად, მასალას აქვს არა მხოლოდ თეორიული, არამედ იგი პრაქტიკული ხასიათის მატარებელიცაა, რაც სტუდენტებს განუვითარებს ანალიზის ჩატარების და სწორი, დასაბუთებული შეფასებების გაკეთების უნარ-ჩვევებს.

5. სახელმძღვანელოში ასახულია, როგორც სამართლებრივ ნორმათა ერთობლიობა, რომელიც, ერთი მხრივ, აწესრიგებს დაზღვევის სფეროში სადაზღვევო საქმიანობის განხორციელებასთან დაკავშირებით წარმოშობილ საზოგადოებრივ ურთიერთობებს და, მეორე მხრივ, განსაზღვრავს სადაზღვევო ორგანიზაციის საქმიანობის წესსა და პრინციპებს. ნაშრომში გაანალიზებულია სადაზღვევო სამართლის, სადაზღვევო სამართალურთიერთობების ბუნება, რაც ცხადყოფს სადაზღვევო სამართლის კომპლექსურ ხასიათს. წიგნში წარმოდგენილია სადაზღვევო სამართლის მნიშვნელოვანი ელემენტები: საგანი, მეთოდი, სისტემა, თეორიული საკითხებიდან განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილებული როგორც დაზღვევის სახელმწიფო რეგულირებისა და ზედამხედველობის საკითხებზე, ისე სადაზღვევო ურთიერთობებში მონაწილე სუბიექტების უფლება-მოვალეობებსა და ვალდებულებებზე, გაშუქებულია სადაზღვევო სამართლის როგორც ზოგადი, ასევე კერძო ნაწილის საკითხები.

4.5. სტატიები ISSN-ის მითითებით

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ISSN	ჟურნალის/ კრებულის დასახელება და ნომერი/ტომი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	მერაბ ვანიშვილი ნინო ხიდირბეგიშვილი	ბიზნესის სფეროში კვლევითი პროექტის განხორციელების ლოგიკა და კვლევის ანგარიშის გაფორმების სტანდარტები	ყოველკვარტალური საერთაშორისო, რეცენზირებადი და რეფერირებადი სამეცნიერო ჟურნალი „ეკონომიკა და ფინანსები“ 2019, # 2, გვ. 60-74	თბილისი: გამომცემლობა „დანია“	15 გვ.
2	მ. ვანიშვილი მ. ჭელიძე ვ. მოსიაშვილი ნ. ხიდირბეგიშვილი	ნაწილი I. ბიზნესის კვლევის კონცეპტუალური, მეთოდოლოგიური და ორგანიზაციული საფუძვლები: თავი 1. კურსის შესავალი: ბიზნესის კვლევის მეთოდების საგანი და ამოცანები	საერთაშორისო რეცენზირებადი და რეფერირებადი სამეცნიერო ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა. XXI საუკუნის აქტუალური პრობლემები“ (დამატება) 2019, # 1, გვ. 108-126	თბილისი: გამომცემლობა „ტექნიკური უნივერსიტეტი“	19 გვ.
3	მ. ვანიშვილი მ. ჭელიძე ვ. მოსიაშვილი ნ. ხიდირბეგიშვილი	ნაწილი I. ბიზნესის კვლევის კონცეპტუალური, მეთოდოლოგიური და ორგანიზაციული საფუძვლები: თავი 2. ბიზნესის კვლევის კონცეპტუალური საფუძვლები	საერთაშორისო რეცენზირებადი და რეფერირებადი სამეცნიერო ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა. XXI საუკუნის აქტუალური პრობლემები“ (დამატება) 2019, # 1, გვ. 127-155	თბილისი: გამომცემლობა „ტექნიკური უნივერსიტეტი“	29 გვ.
4	მ. ვანიშვილი მ. ჭელიძე ვ. მოსიაშვილი ნ. ხიდირბეგიშვილი	ნაწილი I. ბიზნესის კვლევის კონცეპტუალური, მეთოდოლოგიური და	საერთაშორისო რეცენზირებადი და რეფერირებადი სამეცნიერო ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა. XXI	თბილისი: გამომცემლობა „ტექნიკური უნივერსიტეტი“	24 გვ.

		ორგანიზაციული საფუძვლები: თავი 3. ბიზნესის კვლევის მეთოდოლოგიური და ორგანიზაციული საფუძვლები	საუკუნის აქტუალური პრობლემები“ (დამატება) 2019, # 1, გვ. 156-179		
5	Chelidze M., Gelitashvili G., Abutidze G.	Some aspects of building a financial control system (by the example of Georgia). 2587 - 5000	Refereed and Reviewed International Scientific Journal «Economics and Finance», №2.	Tbilisi, „Dani“	4
6	ბიბლიური ანი	„VIP კლიენტების მომსახურების თავისებურებები კომერციულ ბანკში“ ISSN:1987-8591	„სეუ და მეცნიერება“ # 9 (09)	შპს ფორმა ხახანაშვილის 37	10
7	ბიბლიური ანი	„მომსახურების პროცესი და მარკეტინგული მიდგომები კომერციულ ბანკში“ ISSN:1987-7471	სოციალური ეკონომიკა XXI საუკუნის აქტუალური პრობლემები	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი კოსტავას 77	5
8	ცაავა გიორგი, ბიბლიური ანი	„კრიპტოვალუტა ანუ მომავლის ფული, განვითარების პერსპექტივები და ტენდენციები“ ISBN 978-9941-28-127-3 (ყველა ნაწილი) ISBN 978-9941-28-128-0 (პირველი ნაწილი)	გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომის კრებული I ნაწილი	საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“ 2019	6
9	ცაავა გ., ბურდიაშვილი რ.	საბანკო მომსახურების გაყიდვების	კონფერენცია „მეცნიერება პრაქტიკისა და		12

		ეფექტიანი სისტემა როგორც მარკეტინგის განუყოფელი ელემენტი.	განვითარებისათვის“- თბილისი, ეკონომიკის კვლევის და განვითარების ინსტიტუტისა და საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის საერთაშორისო რეცენზირებადი და რეფერირებადი სამეცნიერო ჟურნალი „ეკონომიკა და ფინანსები“2019, № 1.		
10	ცაავა გ., გორგაძე ნ.	ცნებების „ფინანსები“ და „ფულის“ ძირითადი თეორიულ-სამართლებრივი განმასხვავებელი ასპექტები.	თბილისი, ეკონომიკის კვლევის და განვითარების ინსტიტუტისა და საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის საერთაშორისო რეცენზირებადი და რეფერირებადი სამეცნიერო ჟურნალი „ეკონომიკა და ფინანსები“, 2019, № 2.		11
11	ცაავა გ., ნემსაძე გრ.	საბანკო მენეჯმენტის სპეციფიკა და ფინანსური მენეჯმენტის თავისებურებები ბანკებში.	თბილისი, ეკონომიკის კვლევის და განვითარების ინსტიტუტისა და საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის საერთაშორისო რეცენზირებადი და	.	12

			რეფერირებადი სამეცნიერო ჟურნალი „ეკონომიკა და ფინანსები“, 2019, № 2		
12	ხიდირბეგიშვილი ნ.	სუვერენული საკრედიტო რეიტინგების გავლენა საბანკო დაკრედიტების პროცესზე	III საერთაშორისო კონფერენციის განვითარების ეკონომიკური, სამართლებრივი და სოციალური პრობლემები" ელექტრონული ჟურნალი (EISSN 2346-8203).	ელექტრონული ჟურნალი	7
13	ა. ქუთათელაძე, ნ. დარჩიაშვილი	საბანკო სექტორის რეგულირების მსოფლიო გამოცდილება: მეთოდები, თავისებურებები, შედეგები	სტუ-ის ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის მესამე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია- „გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები“. მეორე ნაწილი, თბილისი 2019 წ. გვ. 377-383.	თბილისი	8
14	გ. ცაავა, ა. ქუთათელაძე, ზ. ტალახაძე	ლიზინგური ანუ სპეციფიური ფინანსური მომსახურების პრაქტიკუმი	სტუ-ის ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის მესამე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია- „გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები“. მეორე ნაწილი, თბილისი 2019 წ. გვ. 406-410.	თბილისი	5
15	ნ. დარჩიაშვილი, ა. ქუთათელაძე	ფინანსური გლობალიზაცია და მის გავლენა ქვეყნის ეკონომიკაზე	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „სეუ 2019“, საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტის სეუს	თბილისი	2

			სამეცნიერო ჟურნალი „სეუ და მეცნიერება“, N8 (8), თბ. 2019, გვ. 71- 72		
16	ოტიაშვილი ლია	საქართველოში დეპოზიტების დაზღვევის პრობლემები და მათი გადაჭრის გზები, ISSN 1987- 9377	ჟურნალი მეცნიერება და ცხოვრება - N1(17)	თბილისი, გამომცემლობა „მწიგნობარი“	3
17	ოტიაშვილი ლია	უმალლესი განათლების დაფინანსების პოლიტიკის აქტუალური ასპექტები, ISSN – 2587-5000	ეკონომიკა და ფინანსები	თბილისი, გამომცემლობა „დანი“	3

1. კვლევითი პროექტის წარმატებით განხორციელება, უმრავლეს შემთხვევაში, დამოკიდებულია კვლევის ეტაპების სწორად ორგანიზების, დაგეგმვისა და თანმიმდევრულად განხორციელების უნარზე. კვლევითი პროექტის ცალკეული ეტაპების რაოდენობა და შინაარსი მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებულია კვლევის ობიექტისა და საგნის სპეციფიკაზე, ასევე კვლევის სახეზე.

ბიზნესის სფეროში პრობლემის კვლევის განხორციელების ყველაზე გავრცელებული ციკლი ხუთ ძირითად ეტაპს მოიცავს. საბოლოო საფეხური, რაც ბიზნესის რაოდენობრივი თუ თვისებრივი კვლევის ჩატარებასა და მონაცემების დამუშავებას მოსდევს, არის კვლევის ანგარიშის შექმნა. კვლევის ტიპიდან გამომდინარე, კვლევის ანგარიშიც ორი სახისაა - რაოდენობრივი და თვისებრივი. ისინი სტრუქტურულად მსგავსია, მაგრამ შინაარსობრივად განსხვავებული.

წინამდებარე სტატიაში, უახლეს ლიტერატურულ წყაროებზე დაყრდნობით, განხილულია ბიზნესის სფეროში კვლევითი პროექტის განხორციელების ლოგიკა და კვლევის ანგარიშის გაფორმების სტანდარტები. გამოყენებული მეთოდოლოგიის თანახმად, თავდაპირველად გაანალიზდება კვლევითი პროექტის განხორციელების ლოგიკა და ალგორითმი, შემდეგ კი განიხილება კვლევის ანგარიშის სტრუქტურა და შექმნის ძირითადი პრინციპები.

2. სიტყვა „მეცნიერება“ ლათინური წარმოშობისაა და ქართულად ნიშნავს ცოდნას. მთელი ისტორიის განმავლობაში ადამიანები ცოდნას განსხვავებული გზით იძენდნენ. მეცნიერული მიდგომა არ არის ერთადერთი მიდგომა, რომლითაც ადამიანებმა სცადეს ჩასწვდომოდნენ გარემოსა და საკუთარ თავს. სამი სხვა ზოგადი მიდგომაც ემსახურებოდა ცოდნის შეძენას: (1) ავტორიტარული მოდე-ლი; (2) მისტიკური მოდე-ლი; (3) რაციონალისტური მოდე-ლი.

ავტორიტატული მოდე-ლის მიხედვით ადამიანები ცოდნას ეძიებენ იმ ინდივიდებისაგან, რომლებიც სოციალურად ან პოლიტიკურად ცოდნის მწარმოებლებად ითვლებიან. მისტიკური მოდე-ლში ჭეშმარი-ტების მაძიებელნი ცოდნას იღებენ ზებუნებრივი ავტორიტეტებისაგან, წინასწარმეტყველებისაგან, მედიუ-

მეზისაგან. რაციონალისტური მოდელის მიხედვით, ცოდნის მიღება შესაძლებელია ლოგიკის ფორმებისა და წესებისადმი მკაცრი ერთგულებით.

მეცნიერული მიდგომა ემყარება რამდენიმე საბაზისო დაშვებას: (1) ბუნება არის მოწესრიგებული; (2) ჩვენ შეგვიძლია ჩავწვდეთ ბუნებას; (3) ბუნების ყო-ველ ფენომენს ბუნებრივი მიზეზი აქვს; (4) არაფერია თვითდამადასტურებელი; (5) ცოდნა მომდინარეობს გამოცდილების შექმნიდან; (6) ცოდნა სჯობს უმეცრებას.

მეცნიერული მიდგომის ძლიერი და სუსტი მხარეები ემყარება ჭეშმარიტების საცდელ და ფარდობით ბუნებას: ძლიერი მხარეა ის, რომ რაციონალური ადამიანი დროის ხანგრძლივ პერიოდში ასწორებს საკუთარ შეცდომებს, სისუსტეა ის, რომ მეცნიერები არ ენდობიან საკუთარი მტკიცებების სისწორეს და მეცნიერება ხშირად უმწეოა, როცა მის ბასტიონებს რწმენის აბსოლუტური სისტემების გულმოდგინე მიმდევრები უტევენ.

ნებისმიერი (მათ შორის, ბიზნესის) მეცნიერების საბოლოო მიზანია დადასტურებული ცოდნის ჩამოყალიბება. ასეთი ცოდნა გვაძლევს ფაქტების ახსნის, პროგნოზების შემუშავების და ემპირიული ფენომენების გაგების საშუალებას, რომლებიც ჩვენი ინტერესის საგანია. შესაბამისად, მეცნიერული ცოდნის სამი ძირითადი კომპონენტი გამოიყოფა: მეცნიერული ახსნა, პროგნოზი და გაგება.

ეკონომიკური მეცნიერება ეკონომიკურ (მათ შორის, ბიზნესის) მოვლენათა სამყაროს იკვლევს მრავალი მიმართულებით. უპირველეს ყოვლისა, აუცილებელია მასში იმ განყოფილების გამოყოფა, რომლის სახელწოდებაცაა ეკონომიკური მეთოდოლოგია. სწორედ ამ განყოფილების ფარგლებში წარმოგვიდგენია „ბიზნესის კვლევის მეთოდების“ სასწავლო კურსი. აღნიშნულ კურსს, გასაგები მიზეზების გამო, არ შეუძლია მოიცვას ეკონომიკური მეთოდოლოგიის მთელი არსენალი. იგი ექვემდებარება გაცილებით უფრო კონკრეტულ ამოცანას: შეუქმნას სტუდენტებს წარმოდგენა ბიზნესის კვლევის ძირითად მეთოდებზე. მოძღვრება ამ მეთოდების შესახებ შეადგენს ეკონომიკური აზრის მთელი მეთოდოლოგიის მხოლოდ ნაწილს, თუმცა საკმაოდ მნიშვნელოვანსა და არსებითს.

ბიზნესის მეცნიერებაში, სოციოლოგიური მეცნიერების ანალოგიურად, ფაქტობრივი ცოდნის დასაბუთებულობის პრობლემა შეიძლება გადაიჭრას სამ დონეზე: მსოფლმხედველობრივად, თეორიულად და პროცედურულად. მსოფლმხედველობრივი დონე გულისხმობს მთელი ბიზნესის ცოდნის ზოგად, ფუნდამენტურ დასაბუთებულობას. თეორიულ დონეზე დიდი მნიშვნელობა აქვს ბიზნესის თეორიის მდგომარეობასა და დამუშავებულობას, მის უნარს, სწორად მოახდინოს ბიზნესის ფაქტების ინტერპრეტირება და მათი ჩართვა თავის პრობლემურ არეალში. პროცედურულ დონეზე დასაბუთდება კვლევის პროცედურათა, ანუ ბიზნესის ცოდნის მიღების ხერხებისა და საშუალებების სისწორე. ეს არის ცოდნის სის-ტემა მეთოდებისა და ტექნიკური ხერხების შესახებ, რომელიც უზრუნველყოფს საიმედო და მდგრად ფაქტობრივ ცოდნას.

ბიზნესის ცოდნის დასაბუთების სამივე დონე (მსოფლმხედველობრივი, თეორიული და პროცედურული) ერთობლიობაში ქმნის ნებისმიერი ბიზნესის კვლევითი პროგრამის კონცეპტუალურ კარკასს, ანუ ბიზნესის პარადიგმას.

ახალი ცოდნის ფორმირება ეფუძნება კომუნიკაციური ურთიერთქმედების სხვადასხვა სახის გამოყენებას, რომელსაც, პირველ რიგში, მიეკუთვნება ზეპირი და წერილობითი სიტყვა, ბუნებრივი და ხელოვნური ენები. საქმიანობის სხვა-დასხვა სფეროში ადამიანებს შორის მეცნიერული ცოდნის გაცვლის პროცესში გამოიყენება კომუნიკაციის სხვადასხვა ფორმები. მათ შორის, მნიშვნელოვან მეცნიერულ როლს თამაშობს ზეპირი და წერილობითი სიტყვის ფორმირებისა და აგების შესახებ დისციპლინები, რომელთაგან შესაძლებელია გამოვიყოს ტრადიცი-ული რიტორიკა („მეცნიერება კარგი სიტყვის შესახებ“).

რიტორიკა და ტოპიკა წარმოადგენს სამეცნიერო შედეგებისა და სამეცნიერო ანგარიშების, როგორც მკვლევართა მიერ მიღებული სხვადასხვა ცოდნის გადმო-ცემის საფუძველს. რიტორიკის ძირითადი კანონები და ტოპიკის სტრუქტურულ-აზრობრივი მოდელები გამოიყენება სამეცნიერო პუბლიკაციების მომზადებისას და ქმნის ნებისმიერი სამეცნიერო ნაშრომის სტრუქტურულ კარკასს..

3. სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობა, ზოგადად, შეიძლება განისაზღვროს, როგორც ახალი ცოდნის მიღებასა და გამოყენებაზე მიმართული საქმიანობა. უფრო კონკრეტულად, კვლევა - ეს არის ინფორმაციის (მონაცემების) შეგროვების, დამუშავების, ანალიზისა და ინტერპრეტაციის პროცესი, რომელიც ტარდება სის-ტემატურად, ორგანიზებულად, მეთოდურად და, რომელიც ზრდის ჩვენს ცოდნას.

კვლევის პროცესის მთავარი დამახასიათებელი თავისებურება არის მისი ციკლური ხასიათი. იგი, როგორც წესი, იწყება პრობლემის დასმით და სრულდება საცდელი ემპირიული განზოგადებით. განზოგადება, რომელიც ასრულებს ერთ ციკლს, თავის მხრივ, იწყებს მომდევნო ციკლს, რამდენადაც შესაძლოა მიღებულმა შედეგებმა ახალი საკვლევო პრობლემა წამოჭრას, რაც ციკლის განმეორებას გამოიწვევს. ეს ციკლური პროცესი უწყვეტად მიმდინარეობს და მეცნიერულ პროგრესს ასახავს.

კვლევის პროცესი ხასიათდება რამდენიმე ძირითადი ფუნდამენტური ეტაპით, რომლებიც აუცილებელია ყველა სამეცნიერო ხასიათის კვლევითი პროცესისათვის მიუხედავად იმისა კვლევა იაპონიაში ტარდება, საფრანგეთსა თუ საქართველოში, დიდ თუ მცირე კომპანიაში, ბიზნესისა თუ სხვა სოციალურ-ეკონომიკური მიზნებისთვის. ეს ეტაპები, ფაქტობრივად, ასახავს კვლევის ჩატარებისა და მისი შედეგების მიღებისათვის აუცილებელ ნაბიჯებს საკვლევო საგნის (საკვლევო თემის) შერჩევიდან დაწყებული და კვლევის ანგარიშის დაწერით დასრულებული.

კვლევა და მისი შედეგები, პირველ რიგში, ესაჭიროება ნებისმიერი ქვეყნის მთავრობას, რათა სწორად იქნეს შემუშავებული ქვეყნის საგარეო თუ სამინაო პოლიტიკა, მიღებულ იქნეს ეფექტიანი გადაწყვეტილებები ქვეყნისთვის საჭირობოროტო სოციალურ-ეკონომიკურ და პოლიტიკურ პრობლემებზე. ამასთან, კვლევები ესაჭიროება ყველა ორგანიზაციას, იურიდიულ და ფიზიკურ პირს, რომელიც საზოგადოებ-რივად საჭირო საქმიანობით არის დაკავებული. სხვადასხვა ტიპის კვლევები აუცილებელია ბიზნესის მესაკუთრეების, მენეჯერების, მრჩეველებისა და კონსულტანტებისთვის ბიზნესის განვითარებაზე ახალი და მომგებიანი იდეების ჩამოყალიბებისა და იმპლემენტაციის მიზნით. დაბოლოს, კვლევები ესაჭიროება სამეცნიერო-საგანმანათლებლო სექტორს შემდგომი სამეცნიერო, საგანმა-ნათლებლო, თუ სხვა პრაქტიკული მიზნებისათვის.

სამეცნიერო კვლევის მიზნები შესაძლოა მოიცავდეს პრობლემათა ძალიან ფართო სპექტრს, დაწყებული მცირე- და საშუალო ბიზნეს-საწარმოებიდან და დამთავრებული საჯარო/არასამთავრობო ორგანიზაციებით, სახელმწიფო მართვის ორგანოებით და უმაღლესი სასწავლებლებით. თემატურად, ეს შეიძლება იყოს არსებული ცოდნის მიმოხილვა, ანალიზი/სინთეზი და ახალი ცოდნის გენერირება; კვლევის ახალი სისტემის ან პროცედურის შექმნა; ახალი მოვლენების ახსნა და გადაწყვეტილების ჩამოყალიბება საკვლევო საკითხების ირგვლივ.

სამეცნიერო კვლევების კლასიფიკაციის პრინციპები ეფუძნება კვლევების ტიპოლოგიაში გამოყენებულ კრიტერიუმებს. სამეცნიერო კვლევების ძირითადი ტიპების გამოყოფა შესაძლებელია მოხდეს სხვადასხვა საკლასიფიკაციო ნიშნების მიხედვით. წინამდებარე სასწავლო-პრაქტიკულ სახელმძღვანელოში კვლევების კლასიფიკაცია ხორციელდება იმ ნიშნების მიხედვით, რომლებიც საერთოა ყველა ტიპის კვლევისათვის, კერძოდ: კვლევის დონის, კვლევის მიზნობრივი დანიშნულების, კვლევის პროცესის შინაარსის, კვლევის შედეგების წარდგენის ფორმის, კვლევის ჩატარების ხანგრძლივობის, მეცნიერებაში შეტანილი წვლილისა და კვლევის ლოგიკის მიხედვით. ამასთან, საკლასიფიკაციო ნიშნების ჩამონათვალი შესაძლე-

ბელა გაფართოვდეს მასში ისეთი ნიშნების ჩართვით, როგორცაა: კვლევის ინიცირების წესი, კვლევაში გამოყენებული საშუალებები, მონაწილეთა რაო-დენობა, კვლევის დაფინანსების წყარო, კვლევის პროცესისა და მისი შედეგების ასახვის ფორმა და ა.შ.

სამეცნიერო კვლევის ამოსავალ მომენტს წარმოადგენს პრობლემის გამოვლენა. ჰიპოთეზის შემოთავაზება არის კვლევის მხოლოდ საწყისი ნაბიჯი, რომელიც წარმოადგენს პრობლემის გადაჭრის იდეას. სამეცნიერო კვლევისადმი მიდგომის შერჩევა კი განსაზღვრავს პრობლემის გადაჭრის გზას. მისი შერჩევას მნიშვნელოვან როლს თამაშობს საკვლევი ობიექტის შესახებ დაგროვილი ცოდნა, ობიექტის თვისებები და მახასიათებლები, კვლევის მიზნები და ამოცანები, კვლევის ჩატარებისას შესაძლო დაშვებები და შეზღუდვები. კვლევისადმი არსებული მიდგომების სისტემატიზებისათვის მიზანშეწონილია მათი კლასიფიკაციის განხორციელება. კლასიფიკაციის ნიშნებად შესაძლებელია მოგვევლინოს პრობლემის ფორმალიზების ხარისხი, კვლევის სიღრმე, კვლევის ობიექტის მახასიათებელი თვისებების აღრიცხვის შესაძლებლობა.

სხვადასხვა ტიპის კვლევებზე დაკვირვებით იკვეთება რამდენიმე ძირითადი საკითხი, რაც აერთიანებს ყველა მათგანს. უმთავრესი საკითხი კი ის არის, რომ კვლევის ჩატარებისთვის მკვლევარს ესაჭიროება გარკვეული ცოდნა, სპეც-ფიკური უნარ-ჩვევები და სხვა პერსონალური თვისებები. კვლევის სასურველი შედეგების მისაღებად მკვლევარს, კვლევის მეთოდების ცოდნასთან ერთად, უნდა გააჩნდეს შემოქმედებითი, კრეატიული აზროვნების უნარი. კერძოდ, მკვლევარი უნდა ცდილობდეს ისეთი მეთოდების გამოყენებას, რომლებიც მისცემს მას კვლე-ვასთან დაკავშირებული სრულყოფილი მონაცემების შეგროვებისა და მათი სწორად გაანალიზების შესაძლებლობას. ამასთან, მკვლევარი მოპოვებულ მონაცემებს მკაცრად, კრიტიკულად უნდა ეპყრობოდეს.

კვლევა ფრიად შრომატევადი და ძვირადღირებული პროცესია, იგი მოითხოვს მნიშვნელოვან დროს და სერიოზულ ფინანსურ დანახარჯებს. ამიტომ, ნებისმიერი მკვლევარის მიზანი უნდა იყოს კვლევის სტრატეგიის მაქსიმალურად სწორად შემუშავება და შემდეგ დაგეგმილი ღონისძიებების ზუსტად განხორციელება. კვლევის სტრატეგია მოიცავს შემდეგ ძირითად ნაბიჯებს: კვლევის ორგანიზების დაწყება; სასურველი შედეგების განსაზღვრა; კვლევის თემატიკის შერჩევა; კვლევის კონკრეტული საკითხების/შეკითხვების განსაზღვრა; კვლევის დეტა-ლური შინაარსის ჩამოყალიბება; გრაფიკის შედგენა კვლევის ეტაპების თანმიმდევრობის განსაზღვრის მიზნით; კვლევის ანგარიშის წერის დაწყება.

კარგი კვლევის ჩასატარებლად და შესაბამისი ანგარიშის დასაწერად მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული ყველა სავალდებულო მოთხოვნა და სტანდარტი. კარგი კვლევა იწყება სწორი დაგეგმვით და გრძელდება კვლევის სტრატეგიის მოთხოვნათა დაცვით, მონაცემების კორექტულად შეგროვებით, დამუშავებით, ანალიზით და ინტერპრეტაციით. შეიძლება ითქვას, რომ კვლევა კარგად არის ჩატარებული და წარმოდგენილი, თუკი კვლევის პროცესის ეტაპები სრულყოფილად არის შესრულებული და კვლევითი პროექტის სტრუქტურის ელემენტები სათანადოდ არის დამუშავებული.

4. ბიზნესის სფეროში ნებისმიერი კვლევის ჩატარება მოითხოვს გარკვეული მეთოდოლოგიისა და მეთოდების გამოყენებას, რაც გულისხმობს კვლევის პროცესის სათანადო დაგეგმვას, სხვადასხვა ინსტრუმენტისა თუ დამხმარე მასალის, რეკომენდაციებისა და სხვათა მიერ უკვე დაგროვილი გამოცდილების გამოყენებას.

მეთოდოლოგია არის ერთგვარი მიდგომა საკვლევი საგნისადმი, რომელიც განსაზღვრავს კვლევის მთელ პროცესს, კერძოდ კი იმას, თუ მკვლევარი რა მეთოდებს გამოიყენებს, როგორ დაამუშავებს და გაანალიზებს მიღებულ მონაცემებს. რაც შეეხება მეთოდს, - ეს არის ის კონკრეტული გზა, რომელსაც მკვლევარი ირჩევს კვლევის ობიექტის შესასწავლად. უფრო კონკრეტულად, მეთოდოლოგია წარმოადგენს

თეორიული პრინციპების, წესებისა და თეორიული წანამდღვრების ერთობლიობას, მეთოდი კი მიზნის მისაღწევი კონკრეტული პრაქტიკული ხერხია, რომელიც მოიცავს წინასწარ განსაზღვრულ თანმიმდევრულ ნაბიჯებს.

მეთოდოლოგია, როგორც ჭეშმარიტების შესწავლის წესი, მრავალვარიანტული და მრავალგანზომილებიანია. იგი, ისევე როგორც სამეცნიერო კვლევისადმი მიდგომები, შესაძლოა კლასიფიცირდეს სხვადასხვა ნიშნების გამოყენებით. მეთოდოლოგიის პირველი, ყველაზე გავრცელებული კლასიფიკაცია არის მისი დანაწილება ცოდნის იმ სფეროების მიხედვით, სადაც გამოიყენება მოცემული მეთოდოლოგია. მეთოდოლოგია შეიძლება აგრეთვე დავეყოთ მეცნიერულ მეთოდოლოგიად და ცოდნის სხვა ტიპების მეთოდოლოგიად, მაგალითად, რელიგიურ მეთოდოლოგიად, მაგიურ და მისტიკურ მეთოდოლოგიად, „სალიაზრის“ მეთოდოლოგიად და ა.შ. იმის მიხედვით, თუ როგორი ტიპის ურთიერთობას - რაოდენობრივს თუ თვისებრივს - იკვლევს მოცემული მეთოდოლოგია, იგი შეიძლება დაიყოს რაოდენობრივ და თვისებრივ მეთოდოლოგიად. მეთოდოლოგიის კლასიფიკაციის კიდევ ერთი ვარიანტი - ეს არის მისი დაყოფა იმ მეთოდის ტიპის მიხედვით, რომელსაც, როგორც საკვანძოს, იყენებს ესა თუ ის მეთოდოლოგია. აქ შეიძლება გამოიყოს ინდუქციური, დედუქციური, „გასაგები“ (ინტერპრეტირებადი), ექსპერიმენტული, მოდელირების, ევოლუციური და ა.შ. მეთოდოლოგიები. დაბოლოს, საკმაოდ პოპულარულია მეთოდოლოგიის დანაწილება მისი განზოგადების სამი დონის მიხედვით: საყოველთაო, ზოგადმეცნიერული და კერძომეცნიერული.

ყველაზე უფრო ცნობილი მეთოდოლოგიური კონცეფციების რიცხვს, რომლებიც ყველაზე უფრო ხშირად გამოიყენება სხვადასხვა მეცნიერული თეორიების (მათ შორის, ბიზნესის თეორიის) განვითარების მეთოდოლოგიური და ის-ტორიული ანალიზისათვის, შეიძლება მივაკუთვნოთ შემდეგი სამი: (1) ამერიკელი ისტორიკოსის ტომას კუნის (1922-1995) „მეცნიერული რევოლუციებისა და პარადიგმების კონცეფცია“; (2) ინგლისელი მეცნიერის (უნგრეთიდან დიდ ბრიტანეთში ემიგრირებული) იმრე ლაკატოსის (1922-1974) „კვლევითი პროგრამების თეორია“; (3) კარლ რაიმუნდ პოპერის (1902-1994, დაბადებულია ავსტრიაში, ცხოვრების დიდი ნაწილი გაატარა დიდ ბრიტანეთში) „კრიტიკული რაციონალიზმისა და ფალსიფიკაციონიზმის კონცეფცია“. ეს კონცეფციები საჭიროა ჩაითვალოს „საბაზოდ“ იმ მიზეზით, რომ მათ ყველაზე უფრო დიდი გავლენა მოახდინეს როგორც მეთოდოლოგიური ცოდნის, ასევე მეცნიერული და ფილოსოფიური ცოდნის განვითარებაზე.

კვლევების ჩატარების უმნიშვნელოვანესი მოთხოვნაა კარგად გვესმოდეს კვლევის პარადიგმა, რას და როგორ ვიკვლევთ, პოზიტივისტური თუ ინტერპრეტივისტული მიდგომით. ამასთან, უნდა გვახსოვდეს, რომ ამ ორ ძირითად პარადიგმას შორის შესაძლებელია არსებობდეს სხვადასხვა მიდგომა, მათ შორის ყურადსაღებია პრაგმატიზმის გამოყენება, რაც გულისხმობს ორივე პარადიგმის მოთხოვნების გამოყენებას საჭიროების შემთხვევაში. ამავე დროს განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს კვლევების საიმედოობასა და ვალიდურობას (ნამდვილობას).

კვლევის ადექვატური მეთოდების შერჩევას ხელს უწყობს მათი კლასიფიკაცია, რომელიც საშუალებას იძლევა შემდგომში მოხდეს ცალკეული კვლევების გაერთიანება ჯგუფებად (კლასებად) და გაადვილდეს კვლევის ობიექტის ანალიზი. კვლევისადმი მიდგომის კრიტერიუმის თანახმად, მიღებულია ბიზნესის კვლევის მეცნიერული და არამეცნიერული მეთოდების გამოყოფა. გამოყენების სფეროს მიხედვით, ბიზნესის კვლევის ყველა მეთოდი შესაძლებელია დაყოფილი იქნეს საყოველთაო, ზოგად და კერძო მეთოდებად. შემეცნების დონისაგან დამოკიდებულებით, გამოყოფენ ემპირიული და თეორიული დონის მეთოდებს. ბიზნესის კვლევები, საფუძვლების სისტემის შესაბამისად, ლაგდება მეთოდთა ორ ფუძემდებლურ კლასად: ფორმალური და ევრისტიკული. ბიზნესის კვლევის მეთოდების კლასიფიკაციის კიდევ ერთი წესი - ეს არის მათი დაყოფა ლოგიკის გამოყენების ხარისხის მიხედვით, - ლოგიკურ და არალოგიკურ მეთოდებად.

ბიზნესის კვლევის მეცნიერული ლოგიკური მეთოდები იმისაგან დამოკიდებულებით, თუ დასაბუთების როგორი სისტემა გამოიყენება მასში, იყოფა რაოდენობრივად და თვისებრივად.

მტკიცე ლოგიკური კავშირი არსებობს ბიზნესის კვლევის ცნებებს შორის: მეთოდოლოგია არის ცოდნის სხვადასხვა ფორმის გამოყენების თანმიმდევრობა, რომელიც საშუალებას გვაძლევს განვახორციელოთ ბიზნესის კვლევის ძირითადი პრინციპები - ობიექტურობა, კვლავწარმოებითობა, მტკიცებულებითობა (ვერიფიკაცია), და მიღებული შედეგების სიზუსტე; მეთოდი წარმოადგენს გარკვეული მდგრადი წესების ერთობლიობას, ობიექტური სინამდვილის შემეცნების ხერხს, რომლის დანიშნულება არის რომელიმე დასახული მიზნის მიღწევა; მეთოდიკა არის კვლევის წესებისა და ხერხების ერთობლიობა, მათი გამოყენებისა და მათი საშუალებით მიღებული შედეგების ინტერპრეტაციის თანმიმდევრობა; ტექნიკა წარმოადგენს სპეციალური წესების ერთობლიობას ამა თუ იმ მეთოდის გამოყენებისათვის; პროცედურა არის ქმედებათა თანმიმდევრობა და კვლევის ორგანიზაციის წესი.

კვლევის ორგანიზება, როგორც წესი, მოიცავს კვლევისათვის საჭირო დროის დაგეგმვას, სათანადო დაფინანსების მოპოვებასა და მის რაციონალურად გამოყენებას, კვლევის გრაფიკის შედგენას, მონაცემების მოპოვებასა და მათ ეფექტიანად ორგანიზებას.

5. სტატიაში ნაჩვენებია, რომ ფინანსური კონტროლი რთული, მრავალმხრივი და მრავალწახნაგოვანი პროცესია. იგი მოიცავს ფულადი სახსრების ფორმირებას და მათ გამოყენებას, ფინანსური გარიგების ეკონომიკური ეფექტურობის იდენტიფიცირებას და ხარჯების მიზანშეწონილობის კონტროლს.

ბოლო წლების განმავლობაში, საქართველოში განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო შიდა ფინანსური კონტროლის სახელმწიფო სისტემას, რომელიც უზრუნველყოფს დამოუკიდებელ, ობიექტურ, საზოგადოებრივ, გამჭვირვალე პროფესიონალურ სახელმწიფო შიდა ფინანსურ კონტროლს, აგრეთვე შიდა აუდიტის სისტემის შექმნას.

2010 წლის 26 მარტს მიღებულ იქნა კანონი სახელმწიფო შიდა აუდიტისა და ინსპექციის შესახებ, რაც მთავარი საფუძველია სახელმწიფო შიდა ფინანსური კონტროლის სისტემის შესაქმნელად.

ჩვენი შესწავლის მიზანია იმის ჩვენება, თუ როგორ აკმაყოფილებს საქართველოში ფინანსური კონტროლის ორგანიზაციის სტრუქტურა მიზნების მიღწევას. სტატია აგრეთვე იკვლევს ფინანსური კონტროლის სისტემის მნიშვნელობას ფინანსური სისტემის სტაბილური ფუნქციონირების უზრუნველსაყოფად.

საქართველოში შეიქმნა ფინანსური კონტროლის ორგანიზაციის შემდეგი სტრუქტურა: სახელმწიფო ფინანსური კონტროლი; უწყებრივი ფინანსური კონტროლი; შიდა ფინანსური კონტროლი; დამოუკიდებელი ფინანსური კონტროლი.

შედეგები აჩვენებს, რომ ფინანსური კონტროლის სისტემამ უნდა უზრუნველყოს სახელმწიფოსა და მისი ორგანიზაციის, ისევე როგორც ქვეყნის ყველა საქმიანი პირის უფლებების განხორციელება და დაიცვას ყველა მხარის უფლებები.

12. ქართული ეკონომიკის განვითარების სტრატეგიული მიზანია ინოვაციური ტექნოლოგიებისა და მათ საფუძველზე შექმნილი პროდუქტების ფართომასშტაბიანი დანერგვა. ეს სრულად შეესაბამება ეკონომიკურად განვითარებული ქვეყნების განვითარების თანამედროვე ტენდენციებს. ინოვაციები ეკონომიკის ყველა სფეროს თანამედროვე განვითარების ძირითადი არსია, მათ შორის საბანკო სფეროშიც. ეს პროცესი განსაკუთრებით შეეხო საბანკო სფეროს, როგორც ინოვაციების დანერგვის ობიექტს ისევე, როგორც მთლიანად ეკონომიკაში მათი დანერგვის ხელშემწყობ ფაქტორებს. მაღალი კონკურენციის გარემოში და ამავედროულად საბანკო საქმიანობის რისკების მატების პირობებში ფუნქციონირებისათვის საკრედიტო ორგანიზაციებს ეფექტურობის ასამაღლებლად ესაჭიროებათ ინოვაციური პროდუქტების, მომსახურებისა და ტექნოლოგიების დანერგვა.

ბანკებს შორის ძლიერი კონკურენციის პირობებში წარმატებას აღწევს ის, ვინც უკეთესად ფლობს საკრედიტო პროცესების მართვისა და ოპტიმიზაციის თანამედროვე ტექნოლოგიებს. ზემოაღნიშნულიდან

გამომდინარე საორგანიზაციო ტექნოლოგიური გარდაქმნების თანამედროვე მეთოდების საბანკო პრაქტიკაში დანერგვა და შემუშავება განაპირობებს საკრედიტო ბიზნეს-პროცესის ტექნოლოგიური და საინფორმაციო ბაზის ოპტიმიზაციას, საკრედიტო ოპერაციების ჩატარებისას ხარჯების მკვეთრად შემცირებას, კრედიტების დაუბრუნებლობის რისკების მინიმიზაციას, გამორიცხავს საკრედიტო პოლიტიკის სტრატეგიული ორიენტირებიდან და პრიორიტეტებიდან გადახრას, აძლიერებს ბანკის საკრედიტო პერსონალის მოტივაციას და ამაღლებს საკრედიტო მენეჯმენტს.

16. ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)
საქართველოში დეპოზიტების დაზღვევის პრობლემები და მათი გადაჭრის გზები

დეპოზიტების დაზღვევის სისტემა განსაკუთრებულ როლს ასრულებს ქვეყნის ეკონომიკაში. სხვადასხვა ნიუანსების მიუხედავად, დეპოზიტების სადაზღვევო სისტემა ყველა ქვეყანაში შეიქმნა ერთი და იგივე მიზნით. უპირველეს ყოვლისა ერთ-ერთი მიზანი იყო საბანკო სისტემის სტაბილურობის გაზრდა, რომელიც განაპირობებს საბანკო სექტორის კონკურენციას.

ნაშრომში განხილულია სადაზღვევო ბაზრის მდგომარეობის გავლენა მონეტარულ პოლიტიკაზე და დადებითი და უარყოფითი ფაქტორები, რომლებიც გავლენას ახდენს მის განვითარებაზე.

სტატიაში აგრეთვე აღწერილია საქართველოს სადეპოზიტო სადაზღვევო სისტემა, რომელიც აანალიზებს მის გავლენას საინვესტიციო ქცევასა და საზოგადოების ნდობას საბანკო სისტემის მიმართ.

17. უმაღლესი განათლების დაფინანსების პოლიტიკის აქტუალური ასპექტები

უნივერსიტეტის საგანმანათლებლო მისია მიღწეული, რომ იქნეს უნივერსიტეტის ყველა ფინანსური რესურსი უნდა იქნეს გამოყენებული ეფექტურად და ამავდროულად ეფექტიანად. უნივერსიტეტის წარმატებას განაპირობებს სწორი ფინანსური მართვა და საშუალებას აძლევს მას უკეთესად განახორციელოს საგანმანათლებლო ფუნქცია. ფინანსების ეფექტიან მართვაში იგულისხმება საუნივერსიტეტო მიზნების მისაღწევად რესურსების ოპტიმალური გამოყენება. უნივერსიტეტის ფინანსური მართვა გულისხმობს არა მარტო სასურველი შედეგის მიღწევას, არამედ მათ მიღწევას რესურსების ოპტიმალური გამოყენებით.

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, დიგიტალური საიდენტიფიკაციო კოდი DOI ან ISSN	ჟურნალის/კრებულის დასახელება და ნომერი/ტომი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
18	ვ. მოსიაშვილი	„ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილის ალტერნატიული გზების შესახებ“, ISSN 2587-5000. (უაკ (UDC) 050:[33+336] ე-491.	„ეკონომიკა და ფინანსები“, N 2.	თბილისი გამომცემლობა დანი	9
19	ვ. მოსიაშვილი	“საბანკო ინოვაციური პროდუქტებისა და ოპერაციების არსი და საბანკო ინოვაციის სასიცოცხლო ციკლი“	ჟურნალი „ეკონომიკა და ფინანსები“, N 3	თბილისი გამომცემლობა დანი	16

		ISSN 2587-5000. (უაკ (UDC) 050:[33+336] ე-491.			
20	ვ. მოსიაშვილი	„ფინანსური ინტეგრაციის თანამედროვე რისკები და მათი პრევენციის ღონისძიებები“ -	ჟურნალი „ათინათი“, . # 3(33),, ISSN 2233-3312. (უაკ (UDC) 050:(479.22 ა-376.	თბილისი ჯუმბერ ლეჯავას სახელობის აკადემია	5

5. ბეჭდური პროდუქციის გამოცემა უცხოეთში

5.1. მონოგრაფიები/წიგნები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის/წიგნის სათაური, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ბერიძე თამარი, ქუთათელაძე რუსუდანი, ყურაშვილი გუგული, ჭელიძე მედეა, ჭანტურია ნატალია, გოდერძიშვილი ბელა	The Human Capital and Its Formation in Georgia (Values, Priorities) ISBN-13: 978-620-030162-8 ISBN-10: 620030162X	LAP LAMBERT Academic Publishing Riga, Latvia	128
<p>ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)</p> <p>1. საქართველოს მრავალ ორგანიზაციაში ადამიანური რესურსების მართვის სფეროში ბოლო ათწლეულის მანძილზე აღინიშნება არასახარბიელო ვითარება. ხშირია კვალიფიციური კადრების შევიწროების და ორგანიზაციებიდან განდევნის ფაქტები, შრომით კოლექტივებში იშვიათობას წარმოადგენს ჰარმონიული და კოლეგიალური გარემო. აღინიშნება დამაბულობა ურთიერთობებში მომუშავეთა შორის, რაც სხვადასხვა ინტენსივობის კონფლიქტების გამომწვევია.</p> <p>განვითარებადი ქვეყნები, რომელთა რიცხვს საქართველოც განეკუთვნება, მწვავედ საჭიროებენ ადამიანური რესურსების მართვისადმი ყველაზე ეფექტიანი მიდგომების გაზიარებას და ადგილობრივი სპეციფიკის გათვალისწინებით მათ ჩართვას ორგანიზაციების მართვის პროცესებში.</p> <p>ამ მიზნით ჩვენს მიერ ჩატარებული იქნა კვლევა საქართველოს რამდენიმე როგორც სახელმწიფო. ისე კერძო ორგანიზაციაში. კვლევა მიზნად ისახავდა ორგანიზაციებში კონფლიქტების გამომწვევი ფაქტორების შესწავლას და ორგანიზაციული კლიმატის ტიპური სურათის გამოკვეთას.</p> <p>კვლევის შედეგებმა საშუალება მოგვცა გავვერკვია - როგორი ორგანიზაციულ კლიმატია უფრო გავრცელებული ქართულ ორგანიზაციებში და რა ხასიათის კონფლიქტურ სიტუაციებთან თანაარსებობს იგი.</p> <p>მრავალ მეცნიერული კვლევაშია დადასტურებული, რომ პოზიტიური ორგანიზაციული კლიმატის მაღალი დონე განსაზღვრავს შრომის უკეთეს შედეგებს და აუმჯობესებს ორგანიზაციის ეფექტიანობის ამალღების პერსპექტივებს. განსაკუთრებულ ყურადღებას იპყრობს გადაწყვეტილების მიღებაში თანამშრომელთა</p>				

მონაწილეობის და მათი მოტივაციის მაჩვენებელთა საგრძნობი ამაღლების საჭიროება, რომელთაც შეუძლიათ ძლიერი ბიძგის მიცემა ორგანიზაციის განვითარების პროცესისთვის. ჩვენს სინამდვილეში ფუნქციონირებად ორგანიზაციებში ადამიანური რესურსები არ არის სათანადო ეფექტიანობით გამოყენებული, რაც ორგანიზაციების განვითარების დაბალ ტემპებს განაპირობებს. ორგანიზაციების განვითარება კი მთლიანად საზოგადოების და ქვეყნის განვითარების მძლავრი ბერკეტია. ორგანიზაციები ქმნიან პროდუქტებს, რომლებითაც საზოგადოება იმაღლებს თავის კეთილდღეობას. ჩვენი აზრით, უკვე არსებული მატერიალური ბაზის პირობებშიც კი ადამიანური რესურსების მართვის წარმატებული მოდელების გამოყენებით ორგანიზაციების განვითარებისთვის ხელშეწყობა ძლიერი იმპულსი შეიძლება აღმოჩნდეს საზოგადოებისა და მთლიანად ქვეყნის განვითარებისთვის.

5.3. კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Lia Otiashvili	THE MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF BUSINESS SOCIAL RESPONSIBILITY – ISBN 978-9934-571-45-9	Lisbon, Portugal - Nova University	1
ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)				

5.4. სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, დიგიტალური საიდენტიფიკაციო კოდი DOI ან ISSN	ჟურნალის/კრებულის დასახელება და ნომერი/ტომი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Lipai T., Beridze T., Chelidze M.	The role of microfinance organizations for reducing poverty, preventing marginalization and stigmatization. ISSN 20737815 (print), ISSN 2541- 996X (online). DOI 10.20410/2073-7815-2019-30-4-116-124	Reviewed Scientific Journal «Labor and social relations », №4.	Moscow	9

2	ვ. მოსიაშვილი	Determining the factor of interaction of the risks in banking business and the establishment of the author's formula for its quantitative calculation” “.	საერთაშორისო რეფერირებადი ჟურნალის „DERGI KRADENIZ“. ISSN: 1308-6200. Ankara 2019 (იმპაქტ ფაქტორის)	ანკარა „DERGI KRADENIZ“.	4
<p>ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)</p> <p>1. სტატია ეყრდნობა უახლეს მონაცემებს და მდიდარ ფაქტობრივ მასალას. კვლევის ობიექტია მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები და მათი რეგულირების ხარისხი სახელმწიფოს მიერ. პრობლეურია, რომ დღეისათვის მრავალი ფინანსური კომპანია, ლომბარდი, ონლაინ კრედიტორი და ფიზიკური პირი რეგულირების ფარგლებს გარეთ რჩება. არ არსებობს გარანტიები, რომ კლიენტების უფლებები დაცული იქნება, თუ ფინანსური შუამავლების მუშაობა არ რეგულირდება. ასეთი გარემოებები საფრთხეს უქმნის ბაზარზე მტაცებლური დაკრედიტების მეთოდების გავრცელებას, რომლის მსხვერპლიც არაინფორმირებული კლიენტია. შედეგები აჩვენებს, რომ მნიშვნელოვანია განხორციელდეს უფრო აქტიური ნაბიჯები საზედამხედველო ორგანიზაციების მხრიდან მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების სეგმენტის განვითარების მიზნით, რათა არ შემცირდეს მათი როლი და მნიშვნელობა ფინანსურ სისტემაში. მიკროდაფინანსების მნიშვნელობა არის ის, რომ მიკროსაფინანსო სისტემა მნიშვნელოვან როლს ასრულებს სიღარიბის და მარგინალიზაციის მრავალი ასპექტის წინააღმდეგ ბრძოლაში.</p>					

6. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

6.1. საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	მერაბ ვანიშვილი მედეა ჭელიძე გოჩა აბუთიძე	ლოგიკური მეთოდების ადგილი ბიზნესის კვლევის მეთოდთა სისტემაში	2019 წლის 24 მაისს, საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში ჩატარებულ III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაზე - „გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები“
2	მერაბ ვანიშვილი ვალერი მოსიაშვილი	ბიზნესის კვლევის თეორიულ- მეთოდოლოგიური და მეთოდური საფუძვლები	2019 წლის 22-24 თებერვალს, ქ. ბაქოში (აზერბაიჯანი) ჩატარებულ საერთაშორისო

			სამეცნიერო კონფერენციაზე - „მეცნიერება პრაქტიკისა და განვითარებისთვის“
3	მერაბ ვანიშვილი ვალერი მოსიაშვილი	კვლევის ძირითადი პარადიგმები და მათი შედარებითი დახასიათება	2019 წლის 24-26 ივლისს, ქ. რიგაში (ლატვია) ჩატარებულ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაზე - „საზოგადოების ინსტიტუციური, ეკონომიკური და კულტურული განვითარების პარადიგმები“
4	მერაბ ვანიშვილი ლექსო ლემონჯავა	ბიზნესის ემპირიული კვლევის პროცესის ეტაპების ზოგადი დახასიათება	2019 წლის 11-12 ოქტომბერს სტუ-ს საინჟინრო-ეკონომიკის, მედიატექნოლოგიებისა და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის საინჟინრო ეკონომიკის დეპარტამენტის ორგანიზებით ქ. ქუთაისში (საქართველო) ჩატარებულ მეშვიდე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენციაზე - IEC 2019 „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუმინ, დღეს, ხვალ“
5	მერაბ ვანიშვილი ნინო ვანიშვილი	ბიზნესის ემპირიული კვლევის ზოგადი ალგორითმი	2019 წლის 15-16 ნოემბერს გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტის ორგანიზებით ჩატარებულ მეთორმეტე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაზე - „განათლებისა და მეცნიერების ინოვაციური განვითარება: მიმართულებები, პრობლემები, პერსპექტივები“
6.	ჭელიძე მ., ბერიძე თ.	ლიდერი ქალის უპირატესი ასპექტები თანამედროვე საზოგადოებაში.	III საერთაშორისო კონფერენცია „თანამედროვე განვითარების ეკონომიკური, სამართლებრივი და სოციალური პრობლემები - 2019“. ქუთაისი, საქართველო. 2019 წლის 20-21 სექტემბერი.
7.	Chelidze M., Beridze T., Goderdzishvili B.	Modern Condition and Role of Microfinance Organizations (on example of Georgia).	IV International Conference «Actual Economic and Social Problems in Modern Globalization». Tbilisi, Georgia. June 29, 2019.

8.	მოსიაშვილი ვ., ჭელიძე მ.	ბანკების, როგორც ფასიანი ქაღალდების ბაზრის ძირითადი მონაწილეების, როლი და საქმიანობა საქართველოში.	სოციალურ მეცნიერებათა I საერთაშორისო სიმპოზიუმი. თბილისი, 2019 წლის 24-26 იანვარი.
9	ვ. მოსიაშვილი	„ტურიზმის გავლენის ფინანსური ასპექტები ქვეყნის ეკონომიკაზე“	24-25 მაისი. თბილისი, საქართველო
10	ვ. მოსიაშვილი ნ. ახალკაცი	„ფისკალური დეცენტრალიზაცია განვითარებულ ქვეყნებში“	24-25 მაისი. თბილისი, საქართველო 2019.
11	ვ. მოსიაშვილი	„The role and activity of banks as the main participants of the securities market in Georgia“.	7-8 თებერვალი. თბილისი
12	ნანა შონია, ირინე კოპალიანი, მერი დიდბარიძე	ჭარბვალთანობა და მისი შეფასების მეთოდები	2019 წ. 20-21 სექტემბერი, ქუთაისი, საქართველო. აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიზნესის, სამართლის და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის მიერ გატარებული მესამე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „თანამედროვე რეგიონული განვითარების ეკონომიკური, სამართლებრივი და სოციალური პრობლემები“.

1. კვლევითი პროექტის ეფექტიანი განხორციელება მოითხოვს ფართო თვალსაწიერს და სამეცნიერო კვლევის მეთოდების ღრმა ცოდნას. ამ შემთხვევაში კვლევის ლოგიკა, რომელიც საშუალებას გვაძლევს აღმოვფხვრათ სუბიექტივიზმი არაფორმალური მეთოდების გამოყენებისას, დავაბალანსოთ თეორიული და ემპირიული მეთოდების გამოყენება და განვახორციელოთ მიღებული შედეგების ინტერპრეტაცია, მეცნიერული შემეცნების პირველი რიგის ამოცანაა.

ლოგიკური მეთოდების ჯგუფს ქმნიან მეთოდები, რომლებიც საშუალებას გვაძლევს ლოგიკური დასკვნების, წესებისა და გამოცდილების საფუძველზე მივაღწიოთ პრობლემის გადაჭრას და მივიღოთ მეცნიერული შედეგები. იგი, უწინარეს ყოვლისა, მოიცავს შემეცნების ისეთ მეთოდებს, როგორც კლასიფიკაცია, ტიპოლოგიზაცია, განზოგადება, ანალიზი და სინთეზი, შედარება და შეფარდება, დედუქცია და ინდუქცია, ფორმალიზაციისა და მათემატიზაციის მეთოდი, ლოგიკური ინტერპრეტაციის მეთოდი, ანალოგიის მეთოდი, მტკიცებულების მეთოდი, ლოგიკური დასაბუთებისა და სხვა მეთოდები.

წინამდებარე სტატიაში, უახლეს ლიტერატურულ წყაროებზე დაყრდნობით, განხილული იქნება ლოგიკური მეთოდების ადგილი და როლი ბიზნესის კვლევის მეთოდთა სისტემაში. გამოყენებული მეთოდოლოგიის თანახმად, ცალ-ცალკე გაანალიზდება ზოგიერთი განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი

მეთოდის (კლასიფიკაციისა და ტიპო-ლოგიზაციის, ანალიზისა და სინთეზის, ინდუქციისა და დედუქციის, ანალოგიისა და შედარების) როლი ბიზნესის კვლევებში.

2. სამეცნიერო კვლევის წარმატება და კვლევითი პროექტით დასახული მიზნების მიღწევა მნიშვნელოვანწილად განისაზღვრება გამოყენებული კვლევის მეთოდებით. ამიტომ აუცილებელია კვლევის მეთოდების სწორად შერჩევა მათი საკლასიფიკაციო ნიშნებისა და კვლევის სფეროების გათვალისწინებით.

წინამდებარე სტატიაში, უახლეს ლიტერატურულ წყაროებზე დაყრდნობით, განხილულია ბიზნესის კვლევის თეორიულ-მეთოდოლოგიური და მეთოდური საფუძვლები. გამოყენებული მეთოდოლოგიის თანახმად, თავდაპირველად გაანალიზდება სამეცნიერო კვლევების კლასიფიკაციის პრინციპები, შემდეგ კი განიხილება სამეცნიერო კვლევის მეთოდების კლასიფიკაცია.

მოცემული სტატიის ფარგლებში განიხილება მხოლოდ მეცნიერული მეთოდები, რომლებიც წარმოადგენენ რაციონალურ, მტკიცებით, სისტემურ კვლევებზე დაფუძნებული სინამდვილის ათვისების წესებს.

მეცნიერული მეთოდების ნიშნებს განეკუთვნება მათი სიმკაცრე, ერთმნიშვნელოვანება, ეფექტიანობა, სიმარტივე, ევრისტიულობა. მეცნიერული მეთოდის სიმკაცრეში გაიგება მისი რაციონალურობა და მტკიცებულებითობა. თეორიაში არსებული მტკიცებულებების ერთმანეთთან აზრობრივი შესატყვისობა ახასიათებს მეცნიერული მეთოდის ერთმნიშვნელოვანებას. მეცნიერული მეთოდის ეფექტიანობა განისაზღვრება პრობლემის გადაჭრის შესაძლებლობის მიღებით უკანასკნელი ნაბიჯების ხარჯზე. მეცნიერული მეთოდის სიმარტივე არის მეცნიერული შედეგის მიღწევა მოქმედებათა მინიმალური რაოდენობით. მეთოდის ევრისტიულობა არის მისი უნარი მოიტანოს ახალი შედეგი (ცოდნა), რომელიც შესაძლებელია გამოყენებულ ან გავრცელებულ იქნეს მოცემული მეცნიერების ახალ სფეროში ან ცოდნის სხვა სფეროებში.

3. ნებისმიერი კვლევის ჩატარება მოითხოვს გარკვეული მეთოდოლოგიისა და მეთოდების გამოყენებას, რაც გულისხმობს კვლევის პროცესის სათანადო დაგეგმვას, სხვადასხვა ინსტრუმენტისა თუ დამხმარე მასალის, რეკომენდაციებისა და სხვების მიერ უკვე დაგროვილი გამოცდილების გამოყენებას.

მეთოდოლოგიური თვალსაზრისით, უმნიშვნელოვანესია კვლევის პროცესის გარკვეული თანმიმდევრობა და სისტემატურობა. მკვლევარმა უნდა გამოიყენოს თეორიული დებულებები და კვლევის ტექნიკა/პროცედურები პრაქტიკული საკითხებისა და რეალური პრობლემების შესასწავლად.

კვლევის გეგმის შემუშავებისა და მიმართულებების ჩამოყალიბებისას, პირველ რიგში, განისაზღვრება კვლევის პარადიგმა - ერთგვარი ჩარჩო, რომელიც განსაზღვრავს კვლევის ხასიათს, კვლევის მიმდინარეობას. კვლევის პარადიგმა იძლევა პასუხს შეკითხვაზე, თუ როგორ უნდა წარიმართოს კვლევა, რაც, თავის მხრივ, განისაზღვრება საკვლევი ობიექტის ბუნებით, მკვლევარის ფილოსოფიური ხედვით ანუ მკვლევარის მიერ სამყაროს აღქმის თავისებურებებით, ცოდნისადმი მისი მიდგომით.

კვლევების ჩატარების უმნიშვნელოვანესი მოთხოვნაა კარგად გვესმოდეს კვლევის პარადიგმა, რას და როგორ ვიკვლევთ, პოზიტივისტური თუ ინტერპრეტივისტული მიდგომით. ამასთან, უნდა გვახსოვდეს, რომ ამ ორ ძირითად პარადიგმას შორის შესაძლებელია არსებობდეს სხვადასხვა მიდგომა, მათ შორის ყურადღასღება პრაგმატიზმის გამოყენება, რაც გულისხმობს ორივე პარადიგმის მოთხოვნების გამოყენებას საჭიროების შემთხვევაში.

წინამდებარე სტატიაში, უახლეს ლიტერატურულ წყაროებზე დაყრდნობით, განიხილება კვლევის ძირითადი პარადიგმები და კეთდება მათი შედარებითი ანალიზი.

4. ბიზნესის კვლევის ჩატარებაში მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ემპირიული კვლევით დადგენილი ფაქტები, რომლებიც ეფუძნება მკვლევარის უშუალო პრაქტიკულ ურთიერთქმედებას საკვლევი ობიექტთან. შესაბამისად, ემპირიულ მეთოდთა ჯგუფს მიაკუთვნებენ რეალობის შემეცნების ისეთ მეთოდებს, რომლებიც

ბიც მოქმედებენ ცდების დონეზე. ამ მეთოდების გამოყენება ვარაუდობს ადამიანის გრძნობის ორგანოების მიმართვას საქმიანობის ამა თუ იმ ფორმაში, სინამდვილის ასახვის გრძნობით ფორმებზე დაყრდნობას.

კვლევის ემპირიულ და თეორიულ მეთოდებს შორის არსებული დიდი განსხვავების მიუხედავად, მათი საერთო მიზანია ადამიანთა ცოდნის გამდიდრება არსებული რეალური ბიზნეს-სამყაროს შესახებ. ამდენად, კვლევის ზოგადი თანმიმდევრობა ერთნაირია რიგ სპეციფიკურ თავისებურებათა გათვალისწინებით.

წინამდებარე სტატიაში, უახლეს ლიტერატურულ წყაროებზე დაყრდნობით, წარმოდგენილია ემპირიული კვლევის პროცესის ეტაპების ზოგადი დახასიათება

5. სამეცნიერო კვლევის ჩატარების ამოცანა მოითხოვს ფართო თვალსაწიერს და სამეცნიერო კვლევის მეთოდების ღრმა ცოდნას. ამ შემთხვევაში კვლევის ლოგიკა, რომელიც საშუალებას გვაძლევს აღმოვფხვრათ სუბიექტივიზმი არაფორმალური მეთოდების გამოყენებისას, დავაბალანსოთ თეორიული და ემპირიული მეთოდების გამოყენება, განვახორციელოთ მიღებული შედეგების ინტერპრეტაცია, წარმოადგენს მეცნიერული შემეცნების დომინანტს.

სამეცნიერო კვლევის ამოსავალ წერტილს წარმოადგენს პირველადი ინფორმაცია. ბიზნესის კვლევის სფეროში პირველადი ინფორმაცია არის ამა თუ იმ სამეურნეო პროცესის, მოვლენის, ღონისძიების ამსახველი ფაქტები. საყოველთაო კომპიუტერიზაციის ეპოქაში ფაქტობრივი ინფორმაციის მნიშვნელოვანი ნაწილი ფორმირდება ინფორმაციულ სისტემებში და ინახება მონაცემებისა და ცოდნის ბაზებში სტრუქტურირებული ან არასტრუქტურირებული მონაცემების სახით.

ბიზნესის კვლევის ჩატარებაში მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ემპირიული კვლევით დადგენილი ფაქტები, რომლებიც ეფუძნება მკვლევარის უშუალო პრაქტიკულ ურ-თიერთქმედებას საკვლევ ობიექტ-თან. შესაბამისად, ემპირიულ მეთოდთა ჯგუფს მიაკუთვნებენ რეალობის შემეცნების ისეთ მეთოდებს, რომლებიც მოქმედებენ ცდების დონეზე (მაგალითად, დაკვირვება, გამოკითხვა, გაზომვა, ექსპერიმენტი). ამ მეთოდების გამოყენება ვარაუდობს ადამიანის გრძნობის ორგანოების მიმართვას საქმიანობის ამა თუ იმ ფორმაში, სინამდვილის ასახვის გრძნობით ფორმებზე დაყრდნობას. წინამდებარე სამეცნიერო სტატიაში, უახლეს ლიტერატურულ წყაროებზე დაყრდნობით, განიხილება ბიზნესის ემპირიული კვლევის ზოგადი ალგორითმი.

6. 2. უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Chelidze M., Beridze T.	Risk Management in the Banking.	7th International Scientific and Practical Conference «Accounting and Control in Management of Entrepreneurial Business». Kropyvnytskyi, Ukraine. October 25, 2019.
2	Chelidze M., Khidirbegishvili N., Abutidze G.	Finance of Non-profit Institutions in Georgia.	International Scientific Conference «Science for Practice and

			Development». Baku, Azerbaijan. February 22-24, 2019.
3	ვ. მოსიაშვილი	„The Role of Investment from Neighboring Countries in GDP of Georgia“ - International Scientific Conference - Paradigms of Institutional, Economic and Cultural Development.	26 July, 2019 Riga, Latvia.
4	Lili Petriashvili (Georgian Technical University, Georgia), Tinatin Kaishauri (Georgian Technical University, Georgia), Mzevinar Nozadze (Georgian Technical University, Georgia)	Optimal management of material flows in supply chain	IPAG Nice, 8-10 July 2019
5	ნანა შონია, ირინე კოპალიანი	საქართველოს საბანკო სექტორში მიმდინარე კონკურენციის თანამედროვე მდგომარეობის ანალიზი და შეფასება	2019, 26 ივლისი, რიგა, ლატვია. ლატვიის უნივერსიტეტის და საქართველოს ეკონომიკის კვლევის და განვითარების ინსტიტუტის მიერ ჩატარებული ერთობლივი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია - „მეცნიერება პრაქტიკისა და განვითარებისათვის“.
6	ნანა შონია, ნუნუ ქიქოძე, სოფიკო მიქაბაძე	ადამიანური რესურსების მართვის თავისებურებები საქართველოს საბანკო სექტორში	2019, 22-24 თებერვალი, ბაქო, აზერბაიჯანი. აზერბაიჯანის სახელმწიფო უნივერსიტეტის და საქართველოს ეკონომიკის კვლევის და განვითარების ინსტიტუტის მიერ ჩატარებული ერთობლივი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია - „მეცნიერება პრაქტიკისა და განვითარებისათვის“.
4. მოხსენების ანოტაცია (საჭიროა იმ შემთხვევაში, თუ მოხსენება ფორუმის მასალებში არ გამოქვეყნებულა) მატერიალური ნაკადები განისაზღვრება, როგორც ტვირთი, რომელიც განიხილება მათზე დართული მიწოდების ჯაჭვის ოპერაციების მიხედვით. ტვირთების და ლოგისტიკური ოპერაციების მრავალფეროვნება ართულებს მატერიალური ნაკადების შესწავლასა და მართვას. ამასთან, მატერიალური ნაკადები იყოფა: ნაკადების შემქმნელი ტვირთების რაოდენობა; ტვირთების თავსებადობის ხარისხი; მატერიალური			

ნაკადების ნატურალურ-ნივთობრივი შემადგენლობა; დამოკიდებულება მიწოდების ჯაჭვის მიხედვით და სხვ. შემადგენლობა.
ლოგისტიკური სისტემის მიმართ მატერიალური ნაკადები შეიძლება იყოს: შიდა, გარე, გამომავალი და შემავალი.

ბიზნესის ადმინისტრირების დეპარტამენტი

ბიზნესის ადმინისტრირების დეპარტამენტის აკადემიური პერსონალი

1. ბარათაშვილი ევგენი - პროფესორი - დეპარტამენტის უფროსი
2. ქუთათელაძე რუსუდან - პროფესორი
3. ყანდაშვილი თეიმურაზ - პროფესორი
4. აბრალავა ანზორ-პროფესორი
5. კოლუაშვილი პაატა-პროფესორი
6. მეტრეველი მარინა - პროფესორი
7. გრიგალაშვილი ლევან - პროფესორი
8. ბარკალაია ბესიკ - პროფესორი
9. ოთინაშვილი რამაზ - პროფესორი
10. ბერიძე თამარ - პროფესორი
11. ფაილოძე ნინო - პროფესორი
12. ქვეთარაძე ნინო - პროფესორი
13. კოჭლამაზაშვილი ლელა - პროფესორი
14. ლაზვიაშვილი ნინო - პროფესორი
15. კურატაშვილი ანზორ - ასოც. პროფესორი
16. შენგელია ქეთევან - ასოც. პროფ.
17. ხარხელაური ხათუნა - ასოც. პროფ.
18. შენგელია ნათია - ასოც. პროფ.
19. ლომია ციალა - ასოც. პროფ.

20. ნადარეიშვილი ნანა - ასოც. პროფ.
21. მამფორია ნანი - ასოც. პროფ.
22. ბერიკაშვილი ლია -ასოც. პროფ.
23. ჯორბენაძე ზურაბ - ასოც. პროფ.
24. როსტიაშვილი თამარ -ასოც. პროფ.
25. სოსელია მათა -ასოც. პროფ.
26. ბლიაძე სოფიო -ასოც.
27. ჩეჩელაშვილი მათა -ასოც. პროფ.
28. ქინქლაძე რუსუდან -ასოც. პროფ.
29. ლურჯვაია თათია -ასოც. პროფ.
30. დამბაშიძე თამარ - ასოც.
31. ვასაძე მანანა -ასოც. პროფ.
32. მალანია ელისაბედ - ასოც. პროფ.
33. კავთიძე ედუარდ -ასოც. პროფ.
34. ყურაშვილი გუგული - ასოც. პროფ.
35. ჭანტურია ნატალია -ასოც. პროფ.
36. კაპანაძე მათა - -ასოც. პროფ.
37. დევიძე თამარ - ასოც. პროფ.
38. ჩიკვილაძე ნინო - ასოც. პროფ.
39. ბიბიჩაძე დავით - ასოც. პროფ.
40. ფირანაშვილი მაკა -ასოც. პროფ.
41. ქაჯაია ქეთევან - ასისტენტ- პროფესორი
42. ქაჯაია თამარ -ასისტენტ- პროფესორი
43. კატუკია ვალერი -ასისტენტ- პროფესორი
44. თოფჩიშვილი მარინე - ასისტენტ- პროფესორი
45. არაშვილი ნინო - ასისტენტ- პროფესორი
46. ბოლქვაძე ანა -ასისტენტ- პროფესორი
47. გოდერძიშვილი ბელა -ასისტენტ -პროფესორი
48. ბერუაშვილი მანანა - ასისტენტ- პროფესორი
49. დათაშვილი მარიამ - ასისტენტ- პროფესორი

- 50. ხინიკაძე-გვარამია თამარ -ასისტენტ -პროფესორი
- 51. ლავგილავა თამარ - ასისტენტ-პროფესორი
- 52. მარტიაშვილი მაია -ასისტენტ-პროფესორი
- 53. კერესელიძე ლევან - ასისტენტ-პროფესორი
- 54. მაჭარაშვილი თამარ - ასისტენტ-პროფესორი
- 55. ზავრაშვილი ნინო - ასისტენტი
- 56. მორჩილაძე გიორგი - ასისტენტი
- 57. დათაშვილი ლაშა-გიორგი -ასისტენტი

4. ბეჭდური პროდუქციის გამოცემა საქართველოში

4.1. მონოგრაფიები/წიგნები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის/წიგნის სათაური, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ოთინაშვილი რამაზ, უშვერიძე ლილი	კონკურენცია ბიზნესში“, ISBN978-9941-9642-8-2;	თბილისი 2019.	230გვ.
ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)				

4. 2. სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ე. ბარათაშვილი, ი. ბარათაშვილი;	კლასტერების მენეჯმენტი	თბილისი, კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი	476 გვ.,
2	ნ. ლაზვიაშვილი	რისკმენეჯმენტი (მეორე განახლებული გამოცემა)	გამომც. ”ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბ.,	360 გვ.

			2019 (ელექტრონული ვერსია, გადაცემულია დასაბეჭდად);	
ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)				

4.5. სტატიები ISSN-ის მითითებით

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ISSN	ჟურნალის/კრებულის დასახელება და ნომერი/ტომი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ე.ბარათაშვილი, ლ.სულხანიშვილი,	ტექნოლოგიური აუდიტი და საწარმოს სტრატეგიული მართვა	ჟურნალი „მოამბე“ XXXIII, №33, 2019	თბილისი	გვ.82-85
2	ე.ბარათაშვილი, შ.კერესელიძე, თ. ლაგვილავა	გარდაქმნების მენეჯმენტის თანამედროვე ტენდენციები	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“ №1-ის დამატება, 2019წ	თბილისი	
3	რ.ქუთათელაძე, ა.კობიაშვილი	ცოდნის წარმოდგენა ბიზნესში გადაწყვეტილებათა მიღების სისტემებში	სტუ-ს შრომები N1(511) 2019წ.	თბილისი, სტუ	გვ.56-54
4	რ.ქუთათელაძე, ა.კობიაშვილი ნ.დარჩაშვილი	სატელეფონო ცენტრის მონიტორინგის სისტემა	სტუ-ს შრომები N2(512) 2019წ.	თბილისი, სტუ	გვ.30-35
5	თ.ლაგვილავა ა.ფიფია	თანამედროვე ეკონომიკური ურთიერთობები გლობალიზაციის პროცესში	ჟურნალი „განათლება“ 4(27) 2019	თბილისი, სტუ	გვ. 207-215
6	მ.მეტრეველი	საქართველოში ტურისტულ პროფესიათა მოთხოვნა-მიწოდების პრობლემების გამოკვლევა აჭარის არ-ს მაგალითზე	ჟურნალი „ეკონომიკა, #3-4, 2019	თბილისი	გვ.96-107
7	მ.მეტრეველი	საქართველოს ტურიზმის შრომის ბაზრის პრობლემების გადაწყვეტის შესაძლებლობები დასაქმების თანამედროვე ფაქტორის - „ტურიზმის ტალანტის“ დანერგვის საშუალებით	ჟურნალი „ეკონომიკა, #1-2, 2019	თბილისი	გვ.123-141
8	მ.მეტრეველი	ტურიზმის მდგრადი განვითარების ფაქტორები	ჟურნალი „ეკონომიკა, #1-2, 2019	თბილისი	გვ.141-157

9	გ.ყურაშვილი, თ.დევიძე	თანამედროვე ბიზნესის ძირითადი თავისებურებები და ინტერესები.	ჟ. „მომბე“N35, 2019	თბილისი	
10	გ.ყურაშვილი	სოციალური დაზღვევის პრობლემატური საკითხები საქართველოში	ჟ. „მომბე“N31,2019	თბილისი	
11	ხ.ხარხელაური, თ.ქაჯაია	საქართველოში მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელშეწყობის სახელმწიფო პროგრამების ეფექტიანობა	ჟ. ეკონომიკა და ფინანსები Economics and Finance N 3, 2019 წელი		გვ. 65-77
12	მ.კაპანაძე	დაგროვებითი საპენსიო პროგრამა ISSN 2233-3606	ჟურნ. „მომბე“ XXXIV N 34, თბ.2019		
13	მ. ჩეჩელაშვილი, ლ. ჯინჯიხაძე	ორგანიზაციის ეფექტიანობის შეფასების სტრატეგიული მეთოდები	ჟურნალი „ეკონომიკა“ NN1-2		გვ. 171-181
14	ნ. ნადარეიშვილი.	ტურიზმის მდგრადი განვითარების ამოცანები საქართველოში,ISSN 2587- 4713შპს.	ჟურნალი„ეკონომიკა“ №1-2.		გვ. 157-164
15	მ. ბლიაძე, ს. ბლიაძე.	ახალი ტექნოლოგიები საბანკო სისტემაში.	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ჟ. სოციალური ეკონომიკა.		5გვ.
16	ს. ბლიაძე, ნ. ბლიაძე.	ტურიზმი და მენეჯმენტი მასპინძლობის დარგში	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, სოციალური ეკონომიკა.		5გვ.
17	თ.ღამბაშიძე	რისკების კლასიფიკაცია და შეფასების პრიორიტეტები- 2019	ჟურნალი „განათლება“- #1 (20)		6გვ
18	თ.ღამბაშიძე	ორგანიზაციის კრიზისული მდგომარეობის ანალიზი და რისკის მექანიზმი	ჟურნალი „განათლება“- #1 (20) 2019		6გვ.

19	ა.ქურდოვანიძე, თ.ღამბაშიძე,	სოციალური დაცვის მექანიზმის ფორმირება	ჟურნალი „განათლება“, 2019		7გვ.
20	თ.ღამბაშიძე ქ.ლაზარაძე	მოტივაციის როლი და მნიშვნელობა საგანმანათლებლო სივრცის ორგანიზაციებში	-ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“- 2019 #7-		
21	დ. ფარესაშვილი, თ. ღამბაშიძე	კრიზისული მართვის ფორმირების გამოვლენა ექსტრემალურ სიტუაციებში,	ჟურნალი „ეკონომიკა“- 2019#4-		
22	დევიძე თ., უშვერიძე ლ., შოშიტაშვილი დ.	საქართველოს 2018 წლის რეიტინგები(გლობალური კონკურენტუნარიანობის ინდექსი 4.0, 2018 წ.).	ბიზნესის მეცნიერებათა აკადემია. საერთაშორისო რეფერირებადი და რეცენზირებადი სამეცნიერო- პრაქტიკული ჟურნალი „მომბე“. XXXIII. თბ., 2019.		
23	დევიძე თ., უშვერიძე ლ., შოშიტაშვილი დ.	კონკურენტული ანალიზი..	ჟურნ. ეკონომიკა. №5. 2019		
24	რევაზ შენგელია ჟუჟუნა წიკლაური, ნათია შენგელია	მეცნიერულ-ტექნიკური ცოდნის განვითარების დონე- ქვეყნის კონკურენტუნარიანობის განმსაზღვრელი ფაქტორი. ISSN 2587-4713	საერთაშორისო რეცენზირებადი და რეფერირებადი სამეცნიერო ჟ. „ეკონომიკა“ , N5-6, 2019 წ.	თბილისი	9
ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)					
5. გლობალიზაცია - მსოფლიოს ახალი გამოწვევაა. იმ საზოგადოებრივ წყობაში, რომელშიც ჩვენ ვცხოვრობთ, გლობალიზაციის საკითხი ძალიან აქტუალურია. ბევრს კამათობენ მის დადებით თუ უარყოფით მხარეებზე. მაშინ როცა სახელმწიფოების მეთაურთა უმრავლესობა გლობალიზებული ეკონომიკის თავის სასარგებლოდ გამოყენებას ცდილობს, ხალხში ანტიგლობალისტური მოძრაობები ყალიბდება. აქედან გამომდინარე საზოგადოება თითქოს ორ ნაწილად არის გახლეჩილი - გლობალისტებად და ანტიგლობალისტებად. ორივე					

მხარეს საკუთარი მოსაზრების დასასაბუთებლად, ალბათ, მრავალი არგუმენტის მოყვანა შეუძლია, თუმცა ძალიან ძნელია არ დაეთანხმო იმას, რომ გლობალიზაციის პროცესი შთანთქმავს ისეთი პატარა ქვეყნების კულტურასა და თვითმყოფადობას, რომელთაც მის დასაცავად თითქმის არაფრის გაკეთება არ შეუძლიათ. ისინი უძლურნი არიან იმისათვის, რომ წინ აღუდგნენ იმ შეუქცევად პროცესს, რასაც გლობალიზაცია ჰქვია. გლობალიზაციის ეპოქაში საზღვარგარეთის ქვეყნების ეკონომიკური დიპლომატიის შესაბამისობა გაზრდილ მოთხოვნებთან უზრუნველყოფილია საგარეო-ეკონომიკური სტრატეგიის შემუშავებით, რომლებიც განსაზღვრავს ქვეყნის მსოფლიო სამეურნეო პრიორიტეტებს. გარდა ამისა, ამ შესაბამისობას განსაზღვრავს ეკონომიკური დიპლომატიის წინაშე მდგომი ამოცანებისა და მიზნების გადაჭრაზე პასუხისმგებელი ინსტიტუტებისა და მექანიზმების გაძლიერება. პირველ რიგში, ეს არის საგარეო ეკონომიკური ურთიერთობებისა და ეროვნული სავაჭრო პოლიტიკის სახელმწიფო მხარდაჭერა, საგარეო ეკონომიკური პოლიტიკის კოორდინაციის ქმედითი მექანიზმების შემუშავება და ეკონომიკური დიპლომატიის ღონისძიებათა მუდმივი და არსებითი ფინანსური მხარდაჭერა.

9. გამწვავებული კონკურენცია, გადარჩენის ინსტიქტი და პირველობის მუდმივი ამბიცია სულ უფრო მეტ ორგანიზაციას აიძულებს ეზიოს განვითარების ახალი შესაძლებლობები, მიყვეს ცვლილებებს. არცერთი ცვლილება აღარ არის საკმარისი გრძელვადიანი უპირატესობების მოსაპოვებლად. ორგანიზაცია მაშინ არის წარმატებული თუკი მუდმივად ახერხებს იყოს საინტერასო სდაზოგადობისათვის.

10. სადაზღვევო ინდუსტრია წარმოადგენს ნებისმიერი წარმატებული ეკონომიკის არსებით შემადგენელ ნაწილს. დაზღვევისპრობლემატატიკის აქტუალობა ნათლად ვლინდება სადაზღვევო ურთიერთობათა სუბიექტების: დამზღვევის და დაზღვეულის ეკონომიკურ ინტერესებში. საქართველოში მიმდინარე ეკონომიკურ და სოციალურ რეფორმების ფონზე ნათლად გამოიკვეთა მოქალაქეთა სოციალური დაცვის ალტერნატიული მექანიზმების აუცილებლობა.

11. პუბლიკაციაში განხილულია ბოლო წლების განმავლობაში, საქართველომ მნიშვნელოვანი ეკონომიკური რეფორმები განახორციელა, მცირე და საშუალო ბიზნესის მხარდასაჭერად, მათ შორის შეიქმნა დაფინანსების სხვადასხვა პროგრამები, რომლებიც ერთობ მნიშვნელოვანი და პრიორიტეტულია ბიზნეს სექტორის განვითარებისათვის. ხსენებული პროგრამებიდან აღსანიშნავია: „დაიწყე ბიზნესი მერიის დახმარებით“, „იაფი სესხი“, „100 ახალი სასოფლო-სამეურნეო საწარმო“, „აწარმოე საქართველოში“.

პროგრამის „აწარმოე საქართველოში“ ანგარიშებში გამოქვეყნებული სტატისტიკური და ფინანსური ინფორმაციის საფუძველზე ავტორების მიერ გაანალიზებულია მცირე და საშუალო საწარმოების მხარდაჭერი აქტივობების ინდუსტრიული ნაწილის, ტექნიკური მხარდაჭერის და ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის კომპონენტების შედეგების შეფასება.

12. დაგროვებითი საპენსიო პროგრამის განხორციელება ყველაზე მნიშვნელოვანი წამოწყებაა და უმნიშვნელოვანეს როლს ასრულებს ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკურ პოლიტიკაში. დღესდღეობით პრობლემურ საკითხს წარმოადგენს დაგროვებითი საპენსიო პროგრამის ფარგლებში აკუმულირებული თანხების ინვესტიციების გზები და რისკის შეფასების მეთოდები, რომელზე დაყრდნობითაც მოხდება აღნიშნული თანხების ინვესტირება, მომავალში სარგებლის მიღების მიზნით. პროგრამის წარმატებულად განხორციელებისთვის საჭიროა კვალიფიციური კადრებით დაკომპლექტებული გუნდი, რომლის წევრებსაც პრაქტიკული გამოცდილება ექნებათ საფონდო ბირჟებთან ურთიერთობაში. ვინაიდან საქართველოში საფონდო ბირჟის პლატფორმა არ არსებობს სათუაო აღნიშნულ სფეროში კვალიფიციური და გამოცდილი კადრების მოძიება.

13. სტატიაში განიხილება ორგანიზაციის ეფექტიანობის შეფასების სტრატეგიული მეთოდები სარესურსო და საშედეგო მიდგომა, წარმოებისა და მართვის ორგანიზაციის დონის პარამეტრები, მ. შ. ABPA (Activity-Based Profitability Analysis), ეფექტიანობის პირამიდა, მეთოდი EVA. ავტორები თვლიან, რომ ორგანიზაციების მასშტაბის ზრდასთან ერთად იზრდებოდა და რთულდებოდა მათი სტრუქტურაც. დახვეწილი ტექნოლოგიური და საწარმოო პროცესები ახალ მოთხოვნებს წარმოშობდა კორპორაციული მმართველობითი კონტროლის წინაშე. ფინანსური მაჩვენებლები ასახევდა ადრე მიღებულ გადაწყვეტილებათა შედეგებს, მაგრამ არ შეეძლო ბიზნესის გრძელვადიანი სტრატეგიული განვითარების პროცესის ადეკვატურად აღწერა.

ავტორები მიიჩნევენ, რომ სულ უფრო მეტ მნიშვნელობას იძენს ინტელექტუალური პოტენციალის, ორგანიზაციის საბაზრო პოლიტიკისა და დაგროვილი ცოდნის მართვა. ამიტომაც ორგანიზაციის საქმიანობის ეფექტიანობის შეფასების დროს დღეს აქტუალურად თვლიან სისტემურ მიდგომას, რომელიც იძლევა არსებული რაოდენობრივი მაჩვენებლების სხვადასხვაგვარი ურთიერთობის სფეროში განხილვისა და გამოყენების საშუალებას.

14. 2017 წელი „ტურიზმის მდგრადი განვითარების საერთაშორისო წლად“ იყო გამოცხადებული გაერო-ს ტურიზმის მსოფლიო ორგანიზაციის (UNWTO) მიერ. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის 2030 წლის მდგრადი განვითარების დღის წესრიგი ავალდებულებს საქართველოს 8.9 მიზნის ჩარჩოში, რომ „შეიმუშაოს და განახორციელოს ტურიზმის მდგრადი განვითარების სტრატეგია, რომელიც ქმნის სამუშაო ადგილებს, ხელს უწყობს ადგილობრივი კულტურისა და პროდუქტების პოპულარიზაციას“.

მდგრადი ტურიზმის მნიშვნელობა, როგორც მოსახლეობის დასაქმების მამოძრავებელი ძალის, ადგილობრივი კულტურისა და პროდუქციის პოპულარიზაციის ხელშეწყობის საშუალება, ხაზგასმულია ამავე დოკუმენტის 12.ბ მიზანში.

ტურიზმი ასევე განისაზღვრება, როგორც ერთ-ერთი ინსტრუმენტი, რომლის მეშვეობით „2030 წლისათვის მცირე სახელმწიფოებმა და ნაკლებად განვითარებულმა ქვეყნებმა“ შესაძლებელია გაზარდონ ეკონომიკური სარგებელი მდგრადი განვითარების 14.7 მიზნის ფარგლებში.

აღნიშნული დოკუმენტის ფარგლებში საქართველომ უნდა შეიმუშაოს მდგრადი განვითარების სტრატეგია, რომელიც მოიცავს ტურიზმის მდგრადი განვითარების სამოქმედო გეგმასაც. აღნიშნული სტრატეგია იქნება პირველი გრძელვადიანი დოკუმენტი, რომელიც ქვეყანაში განხორციელდება.

15. აღსანიშნავია, რომ მთელ მსოფლიოში ბანკები თანამედროვე ეკონომიკის და საზოგადოების ცხოვრების განუყოფელი ნაწილია. ბანკების ძირითადი ფუნქციაა: ფულადი სახსრების თავმოყრა, კრედიტების გაცემა, ფასიანი ქაღალდების ემისი და სხვა. დღეისათვის საბანკო სფერო სულ უფრო მეტად ვითარდება მთელს მსოფლიოში, რადგანაც ამ სფეროს მაღალი მოთხოვნა ახალ ტექნოლოგიურ სიახლეებზე გადასვლა, რომელიც კლიენტებზე სწრაფ მომსახურებას გაუწევს და გააადვილებს საერთო მომსახურების სფეროს.

16. ტურიზმში წარმატებას, მენეჯმენტის გამოცდილებას და ინოვაციებს დიდი გავლენა ჰქონდა მასპინძლობის ინდუსტრიაზე. ტურიზმში ბიზნესის ძირითად მიზანს „მომხმარებლის შექმნა“ წარმოადგენს, ამიტომ მარკეტინგი ძირითადად განსაზღვრავს თუ რა უნდა მომხმარებელს და შემდეგ ისეთ გზას სთავაზობს, რომელიც უფრო მარტივად მისაწვდომია მათთვის. მენეჯმენტის ფუნქციის გაცნობიერება ადამიანური რესურსების მართვაში არსებითია მასპინძლობის მენეჯერების მომზადებაში ე.ი. ადამიანური რესურსების მართვა ყველა დონეზე მასპინძლობის მენეჯმენტის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საკითხია, ხოლო სასტუმროების და რესტორნების კვალიფიციური მუშაკებით უზრუნველყოფა დროის მოთხავენაა.

22. სტატიაში: „საქართველოს 2018 წლის რეიტინგები (გლობალური კონკურენტუნარიანობის ინდექსი 4.0, 2018 წ.)“ საუბარია ეკონომიკის განვითარებისათვის ახალი წყაროებისა და მექანიზმების შემუშავების მნიშვნელობაზე გლობალური პროცესების პარალელურად.

ეკონომიკური სისტემების კონკურენტუნარიანობის კონცეფციაში მნიშვნელოვან როლს თამაშობს კონკურენტუნარიანობის შეფასებების გავრცელებული მეთოდები და რეიტინგები. მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის (WEF) 2018 წლის ანგარიშში გამოყენებულია სრულიად ახალი მეთოდოლოგია, რათა დადგინდეს ე.წ. „მეოთხე ინდუსტრიული რევოლუციის“ (4IR) ზუსტი ეფექტი იმ ფაქტორების გავლენაზე, რომლებიც მნიშვნელოვანია ეკონომიკური წინსვლისთვის და კონკურენტუნარიანობისთვის.

დღეს საქართველო გლობალური კონკურენტუნარიანობის ინდექსის მიხედვით 140 ქვეყანას შორის 66-ე პოზიციაზე იმყოფება, მისი სარეიტინგო ქულა 60.9 შეადგენს, რაც 1 საფეხურით არის გაუმჯობესებული წინა წელთან შედარებით.

სწრაფი ეკონომიკური განვითარებისთვის მნიშვნელოვანია საქართველოს ეკონომიკა საერთაშორისო დონეზე იყოს კონკურენტუნარიანი და ამისათვის აუცილებელია ეკონომიკური მაჩვენებლების ზრდის ტენდენციაზე მუდმივად მუშაობა.

23. თანამედროვე ბაზრისათვის დამახასიათებელია მკაცრი კონკურენცია, რის გამოც მისი დონის, აქტივობის, ინტენსივობის და კონკურენტული ძალების შესწავლა და ანალიზი აქტუალური და აუცილებელი ხდება. თანამედროვე ბაზარი ახალ გამოწვევებს გვკარნახობს, რომელთანაც გამკლავება შესაძლებელია მოქნილობით და გარემო პირობებზე სწრაფი და ადეკვატური რეაგირებით. ინფორმაციული ნაკადების მკვეთრმა ზრდამ კომპანიების მენეჯერები „ზღვა“ ინფორმაციის წინაშე დააყენა. ისინი წინასწარი ანალიზისა და შეფასების გარეშე ვერ ახერხებენ საფრთხეებისაგან თავის არიდებას.

მოცულობითი ინფორმაციის გადამუშავების და მისი შემდგომი ანალიზის უაღრესად მრავალფეროვანი მეთოდები არსებობს. თუმცა ამ კონკურენტულ ბრძოლაში გამოყენებულ სხვადასხვა მეთოდებს შორის განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს კონკურენტის შესახებ ამომწურავი ინფორმაციის მოპოვებას, ანალიზს და შესაბამის გამოყენებას, რაც კონკურენტულ უპირატესობას უზრუნველყოფს.

24. 21-ე საუკუნეში, რომელიც არის ცოდნის საუკუნე, უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს თანამედროვე საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამის კონკურენტუნარიან ცოდნასა და ტექნოლოგიებს ქვეყნის სწრაფი განვითარებისათვის, (მ.შ.საინვესტიციო მიმზიდველობისათვის). ამ მიმართულებით ნაშრომში განხილულია ნიდერლანდების, იაპონური კომპანიების მაგალითები და მოცემულია ეკონომიკურ განათლების სფეროში მიმდინარე პროცესების ანალიზი. გამომდინარე აქედან, თანამედროვე პირობებში, განსაკუთრებით **კრეატიული ეკონომიკის დროს მიზანშეწონილად მიჩნეულია** მეცნიერულ ტექნიკური ცოდნის კვლავწარმოების ფორმების **გამოყოფა**, რომელთა პრაქტიკულ რეალიზაციას უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს საინვესტიციო გარემოს გასაუმჯობესებლად.

5. ბეჭდური პროდუქციის გამოცემა უცხოეთში

5.1. მონოგრაფიები/წიგნები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის/წიგნის სათაური, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Berikashvili, L.	Contemporary Business Challenges in a Globalized World: Research, Study, Examination (2019), Collective Monograph, LAP Ltd. Member of OmniScriptum Publishing Group, ISBN: 978-620-0-47296-0,	Austria, January 2019.- P.125	
2	Lagvilava T.	Contemporary Business Challenges in a Globalized World: Research, Study, Examination (2019), Collective Monograph, LAP Ltd. Member of OmniScriptum Publishing Group, ISBN: 978-620-0-47296-0,,	Austria, January 2019.- P.125	
3	Malania E.	Contemporary Business Challenges in a Globalized World: Research, Study, Examination (2019), Collective Monograph, LAP Ltd. Member of OmniScriptum Publishing Group, ISBN: 978-620-0-47296-0,	Austria, January 2019.- P.125	
4	Kajaia T.	Contemporary Business Challenges in a Globalized World: Research, Study, Examination (2019), Collective Monograph, LAP Ltd. Member of OmniScriptum Publishing Group, ISBN: 978-620-0-47296-0,	Austria, January 2019.- P.125	
5	Kharkhelauri.Kh	Contemporary Business Challenges in a Globalized	Austria, January 2019.- P.125	

		World: Research, Study, Examination (2019), Collective Monograph, LAP Ltd. Member of OmniScriptum Publishing Group, ISBN: 978-620-0-47296-0,		
6	Bibichadze D.	Contemporary Business Challenges in a Globalized World: Research, Study, Examination (2019), Collective Monograph, LAP Ltd. Member of OmniScriptum Publishing Group, ISBN: 978-620-0-47296-0,	Austria, January 2019.- P.125	
7	ბ. ჭანტურია, ბ. გოდერძიშვილი, ტ. ლიპაი	მონოგრაფია . საერთაშორისოპროექტი (ინტერრეგისტროგრამა 2014– 2020) INCONE60 - E60 STNB.03.01.00-22-0132 / 17. რეგიონალურიგანვითარების ფონდი. ISBN 978-83-89113-90-0	ელბლასკის (პოლონეთი) ჰუმნიტარულ- ეკონომიკური უნივერსიტეტი. 2019.	
8	ბ. ჭანტურია, ა.შუბითიძე, ტ. ლიპაი	Коллективная монография ТРАНСФОРМАЦИЯ СОЦИАЛЬНО-ТРУДОВЫХ ОТНОШЕНИЙ В XXI ВЕКЕ: ФИЛОСОФСКИЕ, СОЦИОЛОГИЧЕСКИЕ И ПОЛИТОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ/ под общ. ред. Г.Б. Орланова. – М.: ИИЦ «АТиСО», 2019. – с.80 ISBN 978-5-93441-734-6		

9	ნ.ჭანტურია რ. ქუთათელაძე, თ. ბერიძე, გ.ყურაშვილი, მ.ჭელიძე, ბ. გოდერძიშვილი	მონოგრაფია. გერმანია. LAP LAMBERT –ის აკადემია . 23.09.2019 ISBN _ 13; 978-620-0-30162		
10	Chechelashvili M.	Contemporary Business Challenges in a Globalized World: Research, Study, Examination (2019), Collective Monograph, LAP Ltd. Member of OmniScriptum Publishing Group, ISBN: 978-620-0- 47296-0,	Austria, January 2019.- P.125	
11	Lazviashvili N.	Contemporary Business Challenges in a Globalized World: Research, Study, Examination (2019), Collective Monograph, LAP Ltd. Member of OmniScriptum Publishing Group, ISBN: 978-620-0- 47296-0,	Austria, January 2019.- P.125	

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის პროფესორები განიხილავენ თანამედროვე ბიზნესის პრობლემებს სულ უფრო გლობალიზებულ სამყაროში. გლობალიზებული ბიზნესის პრობლემები ნებისმიერ სფეროში და ინდუსტრიაში დიდი ხანია გახდა საერთო. ესენია ეკოლოგია და ბუნების მენეჯმენტი, მცირე და საშუალო ბიზნესი, ტურიზმი და წარმოება, ბაზრები და მარკეტინგი, ტექნოლოგიური პლატფორმები, ინოვაციური განვითარება და მრავალი სხვა.

ამ მონოგრაფიაში თავმოყრილი კვლევები მიემდგვნა ერთ ზოგად კითხვას - როგორ ადაპტირდება ბიზნესი თანამედროვე პირობებთან და რა პერსპექტივები აქვს მომავალში მის განვითარებას. სამყარო მუდმივად იცვლება და ჩვენც მას ვცვლით. ჩვენ ვაფასებთ ახალ ღირებულებებს, ვცვლით საზოგადოებას, დამოკიდებულებას ნებისმიერი საქმიანობის, მათ შორის ბიზნესის მიმართ. ჩნდება ისეთი საკითხები, როგორცაა ბიზნესის სოციალური პასუხისმგებლობა, მისი ჰუმანიზაცია და სისუფთავე ხალხს, ფირმებსა და ქვეყნებს შორის ურთიერთობებში რითიც ბიზნესი ხდება ახალი საქმიანობა.

5.4. სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, დიგიტალური საიდენტიფიკაციო კოდი DOI ან ISSN	ჟურნალის/ კრებულის დასახელება და ნომერი/ტომი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Kutateladze Ruusudan, Chechelashvili Maia, Kurashvili Guguli	MANAGEMENT IN THEORY AND PRACTICE OF EDUCATION MANAGEMENT	European Journal of Economics and Management Sciences № 1 2019	ავსტრია, ვენა	5
2	Ramishvili Varlam, Baratashvili Evgeni, Lagvilava Tamar	INFLUENCE OF LAFFER CURVE IN STATE GOVERNMENTS OF DEVELOPING COUNTRIES	European Journal of Economics and Management Sciences № 1 2019	ავსტრია, ვენა	5
3	M.Chechelashvili, L.Berikashvili, E. Malania,	Destination Marketing as a Modern Aproach to the Management of the Tourist Region	«European science review» N 7-8 2019; Global Impact Factor 1.36	ავსტრია, ვენა	5
4	Chechelashvili M, Berikashvili L, Malania E, Rostiashvili T, Soselia M,	“Cluster Politics of Region Development: The Best Practice of USA	American Scientific Journal N 30, 90 st. – Elmhurst AV, Queens, NY, United States; October 2019	აშშ	7
5	Chechelashvili M, Rostiashvili T, Soselia M, Berikashvili L, Malania E,	“Regional Innovative Investment System Structural Qualities”	American Scientific Journal N 31, 90 st. – Elmhurst AV, Queens, NY, United States; November 2019	აშშ	6
6	Chechelashvili, M. Soselia, M. Rostiashvili, T. Malania, E. Berikashvili, L.,.	“Priorities of Investment Policy in the Field of Financial Support of State Investment Activity and Ways to Improve It”	Cambridge Journal of Economics, December 2019, SCOPUS -Q1, IMPACT - 1.526	აშშ	5
7	M. Chechelashvili, L. Ptaschenko,	The Social Responsibility of Business: Theoretical Aspect. Economics and Region	Vol.4 (71) 2018, Poltava, Ukraine, Global Impact Factor 0.533	უკრაინა	6
8	M.Chechelashvili, Z. Chkhaidze,	Fundamental and Applied Researches: in Practice of Leading Scientific Schools,	Scientific Journal “Innovative Process as an Object of Management”, Vol. 31, Number 1, 2019	ავსტრია	

9	Natia Shengelia, Zhuzhuna Tsiklauri, Revaz Shengelia	The Role of Investments in Innovative Business Development(ინვესტიციების როლი ინოვაციური ბიზნესის განვითარებაში)	მონოგრაფია	გაგზავნილია დასაბეჭდად ავსტრიაში	6
<p>1. Management as a science and art has already provided significant economic changes in society. As a theoretical science, it is represented in numerous publications, training courses and disciplines of higher and secondary professional educational institutions. Domestic and foreign experience in management is a fertile ground for the formation of a procedural block of knowledge in general and historical knowledge in particular.</p> <p>3. A new approach to the management of the tourist region - the marketing of a destination is being considered. The marketing approach assumes that the product that needs to be formed in accordance with the needs and expectations of potential "consumers" - tourists. The destination must be promoted, and its development - managed. The article presents the main objectives of marketing, defining the structure of both a product and a product, which are the stages of strategic marketing planning in the formation and development of a destination</p> <p>4. The article analyses the experience of successful development of regional clusters of the USA. We describe the best practices of the cluster policy of the following states: Minnesota, Oregon, Massachusetts, South Carolina. We show the change in the role of managing subjects during the evolution of regional business clusters. We prove the need for training facilitators within the framework of professional cluster management. We suggest the system of organizational roles for ensuring inter-firm cluster interactions. The article is intended for researchers in regional economy, cluster policy and experts engaged in the management and development of regional clusters.</p> <p>5. The article discusses the innovation and investment system in the framework of the economic structure of society. The aim of the authors was to prove that it is among the functional ones. The authors showed that in this sense, the system has independence, acting as a self-organizing entity with its own laws. Since the innovation and investment system, according to the authors of the article, serves the real sector of the economy, acting as an accelerator, the authors conclude that it can be safely attributed to infrastructure.</p> <p>6. One of the main priorities of state investment policy is the creation of a favorable investment environment. The concept of "investment environment" includes all those factors that are taken into account by the investor before making the investment and which, ultimately, are reflected in such a comprehensive indicator as investment risk. In Georgia, financial and credit regulation of investments is inextricably linked with the assessment of the investment environment, its positive and negative sides, as financial decisions of investment property are directly related to the decision and streamlining of a number of political, socio-economic and cultural factors.</p>					

6. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

6.1. საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
---	--------------------------------	---------------------	------------------------------------

1	ე.ბარათაშვილი, გ.ყურაშვილი, ი.მახარაშვილი	მუნიციპალური მართვის ხარისხის შეფასების საკითხისათვის	პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტი, 21-22 ივნისი, 2019წ.
2	ე.ბარათაშვილი, თ.ლაგვილავა	ცვლილებების მენეჯმენტი სტეიკჰოლდერების კონტექსტში	ბათუმის ნავიგაციის სასწავლო უნივერსიტეტი; 24 ივნისი, 2019წ.
3	ე.ბარათაშვილი, ჯ. ზარანდია, ი.მახარაშვილი-ბარათაშვილი	მდგრადი განვითარების საკითხისათვის	-პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტი, 21-22 ივნისი, 2019წ.
4	ე.ბარათაშვილი, თ. მაჭარაშვილი	სამხრეთ კავკასიის ქვეყნების ანალიზი კორუფციის აღქმის ინდექსის გამოყენებით-	სტუ; 24-25 მაისი, 2019წ
5	ე.ბარათაშვილი, მ.ჩეჩელაშვილი	კლასტერის ფორმირება რეგიონის სოფლის მეურნეობაში	სტუ, 24-25 მაისი, 2019წ
6	ე.ბარათაშვილი, მ.მარიდაშვილი, დ.მეფარიშვილი-	კომპანიების შიდა კონტროლისა და კონკურენტუნარიანობის სტრატეგიული მართვის თავისებურებანი ქართული მეღვინეობის დარგში-	სტუ, 24-25 მაისი, 2019წ
7	რ.ქუთათელაძე	ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ВЫСШЕЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СФЕРЫ	სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნ.საერთ. აკადემიის, პოლიტიკ. მენეჯმენტის საერთ.აკადემიისა და იურიდიულ მეცნ. საერთ. აკადემიის 31-ე საერთსამეცნ. კონფ. "სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები" მასალები.თბილისი, 02.04.2019
8	რ.ქუთათელაძე, მ.კვირიკაშვილი	სამედიცინო ორგანიზაციების მართვის თანამედროვე სისტემების ორგანიზაციულ-ფუნქციური მოდელირება	სტუ, ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი; 24-25 მაისი, 2019წ
9	რ.ქუთათელაძე, მ. ებრალიძე	სამედიცინო მომსახურების, როგორც ეკონომიკური კატეგორიის სპეციფიკური თავისებურებები	სტუ, ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი; 24-25 მაისი, 2019წ
10	რ.ქუთათელაძე, ნ.ძნელაძე	საქართველოს სამედიცინო ლაბორატორიების მენეჯმენტი და განვითარების პერსპექტივები ავერსის კლინიკის ლაბორატორიის მუშაობის მაგალითზე	სტუ, ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი. თბილისი, 24-25 მაისი, 2019წ

11	რ.ქუთათელაძე, ა.ბახტაძე	ინოვაციების როლი რეკრეაციული ტურიზმის მენეჯმენტში	სტუ, ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი. თბილისი, 24-25 მაისი, 2019წ
12	რ.ქუთათელაძე, მ.ჩხეიძე, მ.სოსელია	ცოდნა და კონცეპტუალური ბადაე	სტუ, ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი. თბილისი, 24-25 მაისი, 2019წ
14	თ.ლაგვილავა, ზ.ჩხაიძე	საწარმოთა კონკურენტუნარიანობის უზრუნველყოფისა და მისი ზრდის სტრატეგიული მართვის ასპექტები	სტუ, ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი. თბილისი, 24-25 მაისი, 2019წ
15	ლ.ბერიკაშვილი, მ.ლომაია	ფარმაცევტული ბაზრის ასპექტები საქართველოს ჯანდაცვის სისტემაში.	სტუ, ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი. თბილისი, 24-25 მაისი, 2019
16	მ.მეტრეველი	საქართველოს შრომის ბაზრის განვითარების დღევანდელი მდგომარეობა ტურიზმის მიმართულებით	სტუ, ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი. თბილისი, 24-25 მაისი, 2019
17	მ.მეტრეველი	International Tourist Flows' Formation and Globalization	სტუ, ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი. თბილისი, 24-25 მაისი, 2019
18	გ.ყურაშვილი, ე.ბარათაშვილი ი.მახარაშვილი	კონკურენტუნარიანი მენეჯმენტი ქართული მეღვინეობის კლასტერის ჩამოყალიბებაში.	პ. გუგუშვილის სახ. ინსტიტუტის შრ. კრ. 2019
19	გ.ყურაშვილი, მ.ჩეჩელაშვილი, ა.ბოლქვაძე	კრეატიულობის უნარი და შემოქმედებითი მოქნილობა ბიზნესში.	სტუ, ბიზნესტექნოლოგიების III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრ. კრებული 1 ნაწილი, 2019
20	გ.ყურაშვილი, ვ.ბარკალაია	საინვესტიციო პროექტების ფინანსურ-ეკონომიკური ანალიზი და საინვესტიციო პროექტის შეფასება.	III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრ. კრებული 2 ნაწილი, 2019
21	გ.ყურაშვილი, ე.ბარათაშვილი, ი. მახარაშვილი	კრეატიული მენეჯმენტი მმართველობით საქმიანობაში	პ. გუგუშვილის სახ. ინსტიტუტის შრ. კრ. 2019
22	G.Kurashvili, G.Gelitashvili	Integration of National Universities – to expand educational mobility and research. სტუ, 2019	ბიზნესტექნოლოგიების XIII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრ. კრებული,
23	Elisabed Malania Irakli Kvaraia Ketevan Kutateladze	Globalization and competition in the field of service	GTU; II International Scientific Conference. Tbilisi 2019

24	ხ.ხარხელაური, თ.ქაჯაია	სადაზღვევო ბიზნესის გავლენა ქვეყნის ეკონომიკაზე	სტუ. გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები. მასალათა კრებული, თბ. 2019წ.
25	ნ.ჭანტურია, თ.ბერიძე, ბ.გოდერძიშვილი	ადამიანური კაპიტალის შეფასების მნიშვნელოვანი ფაქტორები და მათი გავლენა საზოგადოების კეთილდღეობის ამაღლებაზე	სტუ. გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები. მასალათა კრებული, თბ. 2019წ.
26	ნ.ჭანტურია, ა.ჯიქია, ნ.მარტინენკო	ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების განვითარების დონის გავლენა ადამიანური კაპიტალის ფორმირებაზე	სტუ. გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები. მასალათა კრებული, თბ. 2019წ.
27	ბ.გოდერძიშვილი, გ.ყურაშვილი	ადმინისტრაციული მენეჯმენტის გამოყენებითი მნიშვნელობა	2019. ბათუმის ნავიგაციის სასწავლო უნივერსიტეტი. ივნისი.
28	ბ.გოდერძიშვილი, მ. ჭელიძე, თ. ბერიძე	MODERN CONDITION AND ROLE OF MICROFINANCE ORGANIZATIONS (ON EXAMPLE OF GEORGIA)	ევროპის უნივერსიტეტი. 29 ივნისი, 2019
29	ა.აბრალავა, ზ.ჯორბენაძე, დ.ბიბიჩაძე	საგადასახადო მენეჯმენტის არსი და თავისებურებები მენეჯმენტის ერთიან სისტემაში	სტუ, ბიზნეს ტექნოლოგიების ფაკულტეტი. თბილისი, 24-25 მაისი, 2019
30	მ.კაპანაძე	„მწვანე ეკონომიკის“ თეორიული პრობლემების შესახებ.	პ.გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტი. 2019წ 21-22 ივნისი
31	მ.კაპანაძე	საქართველოს ეკონომიკური კანონმდებლობის სრულყოფისათვის	2019 წ 15-16 მაისი; საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი ბიზნეს-ტექნოლოგიების ფაკულტეტი.
32	მ.კაპანაძე	IPSAS-ისა და IFRS-ის მიხედვით ძირითადი საშუალებების აღრიცხვა	2019 წ 24-25 მაისი; საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი ბიზნეს-ტექნოლოგიების ფაკულტეტი.
33	მ. ჩეჩელაშვილი, ა. აბრალავა,	კლასტერი, როგორც მეწარმეობის ორგანიზების განსაკუთრებული ფორმა	სტუ III საერთაშორისო სამეცნიერო და პრაქტიკული კონფერენცია „გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები“, კონფერენციის

			მასალათა კრებული, თბილისი, 25-26 მაისი, 2019, სერტიფიკატი.
34	მ. ჩეჩელაშვილი, ე. ბარათაშვილი,	კლასტერის ფორმირება რეგიონის სოფლის მეურნეობაში	სტუ III საერთაშორისო სამეცნიერო და პრაქტიკული კონფერენცია „გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები“, კონფერენციის მასალათა კრებული, თბილისი, 25-26 მაისი, 2019, სერტიფიკატი.
35	მ. ჩეჩელაშვილი, ს. ბლიაძე,	ექსპორტის მხარდაჭერის თანამედროვე სისტემების განვითარების ანალიზი საერთაშორისო მიმოცვლის ლიდერ განვითარებულ ქვეყნებში	სტუ ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის საჯარო დეპარტამენტის III საერთაშორისო კონფერენციის ნაშრომთა კრებული, 2019
36	ნ. ლაზვიაშვილი, ქ. მდინარაძე,	კორპორაციის მართვის სტრუქტურის შერჩევის ზოგიერთი ასპექტი	22–24 თებერვალი, ბაქო (აზერბაიჯანი), 2019, გვ.307-315;
37	ქ.მდინარაძე, ე.აბესაძე, ნ. ლაზვიაშვილი	მოსახლეობის სოციალური დაცვის სისტემის ეფექტურობის ამალგების საერთაშორისო გამოცდილება	22–24 თებერვალი, ბაქო (აზერბაიჯანი), 2019, გვ.316-327;
38	ნ. ნადარეიშვილი, ნ. ძიძიკაშვილი.	ინდუსტრიული პარკების მნიშვნელობა საქართველოს ახალი ინდუსტრიალიზაციისათვის.	სტუ, III საერთ. სამეცნ. კონფერენციის შრომათა კრებული. I ნაწილი. თბილისი, 2019. გვ. 146-152.
39	ს.ბლიაძე, ნ. ბლიაძე	რკინიგზა და მისი განვითარების გზა საქართველოში. კონფერენცია.	თბილისის დავით აღმაშენებლის სასწავლო უნივერსიტეტი
40	ს. ბლიაძე	ინტერნეტი საერთაშორისო დონეზე	თბილისის დავით აღმაშენებლის სასწავლო უნივერსიტეტი
41	თ. ხინიკაძე-გვარამია, მ. მაისი 2019 ISSN 1987-6858	ციფრული ეპოქის ადამიანი, როგორც საგადასახადო კულტურის სუბიექტი	მიქელაშვილი «, გვ 136-142 (7გვ) — საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული «ციფრული ეპოქა და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები» შპს უმაღლესი სასწავლებელი

			«ჯორჯია»,გამომცემლობა «ივერონი» თბილისი 10-11
42	ქ.ქაჯაია	ოთხსეზონიანი ტურისტული მიმართულების განვითარების პერსპექტივა საქართველოში.	სტუ, III საერთ. სამეცნ. კონფერენციის შრომათა კრებული.
43	რ.ოთინაშვილი, ნ.ჩიკვილაძე, ნ.ზავრაშვილი	მარკეტინგული დაზვერვის სისტემის გამოყენება საცალო ვაჭრობაში,	სტუ, ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი, „გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები“, III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული, I ნაწილი, 2019, გვ.155-161;
44	ზ. ჯორბენაძე, დ.ბიბიჩაძე, გ.აბრალავა	სახელმწიფო საგადასახადო მენეჯმენტი საგადასახადო მენეჯმენტის სისტემაში	ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი გვ.217-220
45	თ.დამბაშიძე	ბიზნესის სოციალური პასუხისმგებლობის ასპექტები	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, კრებული, თბილისი 201, 25-26 მაისი
46	თ.დამბაშიძე, ნ.ხუჭუა	ეროვნული ავიასაწარმოები გლობალიზაციის პირობებში-დამბაშიძე, -2019, 25 მაისი	სტუ, მესამე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „გლობალიზაცია და ბიზნესის ანამედროვე გამოწვევები-
47	თ.დამბაშიძე, დ.ფარესაშვილი	ტრანსნაციონალიზაციის ცვლილებების ფორმირება გლობალიზაციის პირობებში	სტუ, მესამე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია- „გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები“
48	ბ.ბარკალაია, მ.იაშაღაშვილი	უცხოური ინვესტიციების როლი და მნიშვნელობა თანამედროვე ეტაპზე	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის, ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის მე-3-საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები“ 2019 წლის 24-25 მაისი.

49	ბ.ბარკალაია, ნ.გელაშვილი	სახელმწიფოს პოლიტიკური როლი ქვეყნის საინვესტიციო გარემოს ფორმირებაზე	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის, ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის მე-3-საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები“ 2019 წლის 24-25 მაისი.
50	ბ.ბარკალაია, გ.ბერიძე	სასტუმრო საწარმოების მუშაობის ეფექტიანობის მაჩვენებლები	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის, ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის მე-3-საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები“ 2019 წლის 24-25 მაისი.
51	ბ.ბარკალაია, ი.ფერიშვილი	სასტუმრო როგორც ტურიზმის განვითარების მნიშვნელოვანი ასპექტი	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის, ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის მე-3-საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები“ 2019 წლის 24-25 მაისი.
52	მ.მარტიაშვილი, ა.ფიფია	„ბიზნეს-რისკების სპეციფიკა და შემცირების მექანიზმი“	„სტუ“ ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი, 2019
53	მ.ბალაბურია მ.ბერუაშვილი	ბიზნეს-მენეჯმენტის თავისებურებანი და სოციოკულტურული გარემო საქართველოში	სტუ. თბილისი.საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“ 2019

54	მ.ბერუაშვილი, მ.მარტიაშვილი.	„გლობალიზაციის გავლენა საერთაშორისო ეკონომიკურ ურთიერთობებზე“	„სტუ“ ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი, 2019
55	რ.ქინქლაძე	ციფრული ტექნოლოგიები საბანკო სფეროში.	სტუ, III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის: გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები“2019
56	რ.ქინქლაძე	საქართველოში უმუშევრობის არსებული მდგომარეობა და მისი გაუმჯობესების შესაძლებლობები	მეზღვაურთა საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი V (საიუბილეო) საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „თანამედროვე საზღვაო ტექნოლოგიები, სოციალურ- ეკონომიკური განვითარების პრობლემები და მათი გადაჭრის გზები“
57	რ.ქინქლაძე	თანამედროვე ელექტრონული საბანკო მომსახურება საქართველოში.	სტუ. XIII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია “ხელისუფლება და საზოგადოება – 2019“
58	დევიძე თ., შოშიტაშვილი დ. 2019.	ინვესტირება ადამიანურ კაპიტალში საქართველოს უკეთესი მომავლისათვის(ინგლისურ ენაზე).	უმაღლესი სასწავლებელი ჯორჯია. ციფრული ეპოქა და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული. ივერონი. თბ.,
59	დევიძე თ., შოშიტაშვილი დ. ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი. III	საქართველოს საექსპორტო პოტენციალი და გამოყენების მექანიზმი. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი.	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია. გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები. თბ., 24-25 მაისი. 2019.
60	დევიძე თ., შოშიტაშვილი გ.	ტრანსნაციონალური კორპორაციები და კარტელები.	უმაღლესი სასწავლებელი ჯორჯია. ციფრული ეპოქა და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის

			შრომების კრებული. ივერონი. თბ., 2019.
61	დევიძე თ., უშვერიძე ლ.	მენეჯმენტის სტრატეგია გლობალიზაციის პირობებში.	უმადლესი სასწავლებელი ჯორჯია. ციფრული ეპოქა და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული. ივერონი. თბ., 2019.
62	ნ. შენგელია, ქ. წიკლაური, რ. შენგელია	აუდიტისა და ბუღალტრული აღრიცხვის სფეროში საქართველოს რეფორმები, ახალი მიდგომები ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმების შემდეგ	გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები. მე-3-ე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული. ნაწ. 1. თბ., 2019 წ.
63	ნ. შენგელია, ქ. წიკლაური, რ. შენგელია	კონკურენტუნარიანი ცოდნა-ადამიანის წარმატების განმსაზღვრელი ფაქტორი	გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები. მე-3-ე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული. ნაწ. 1. თბ., 2019 წ.
64	ნ. შენგელია, ქ. წიკლაური, რ. შენგელია	ჟურნალ „ეკონომიკის“ პირველი ნომრები ეკონომიკის ზოგიერთი დარგის პრიორიტეტულობის შესახებ და თანამედროვეობა	მეშვიდე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია - IEC 2019 „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუმინ, დღეს, ხვალ“ 11-12 ოქტომბერი, 2019წ. ქუთაისი, საქართველო იბეჭდება
მოხსენების ანოტაცია (საჭიროა იმ შემთხვევაში, თუ მოხსენება ფორუმის მასალებში არ გამოქვეყნებულა)			

6. 2. უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
---	--------------------------------	--------------------	------------------------------------

1	ე.ბარათაშვილი, ნ.ჩუბინიძე,	პროექტების მენეჯმენტი უმალესი განათლების სისტემაში	ხორვატია, პორეჩე, მაისი, 2019,
2	Nino Pailodze, Tornike dzagnidze	Formation of organizational forms of internal control and audit	31st International Conference on Management, Business, Social and Humanities Research (MBSHR), Hong Kong, 2019. International Journal of Business and Economic Affairs (IJBEA).
3	Anzor Abzalava, Nino Pailodze, Nino Taruashvili, Iasha Murvanidze	Approaches to the detection of internal control and audit	“2nd Academic Summit on Entrepreneurship, Business Intelligence Research, Leadership, Management & Economics (SEIRL- April-2019)”. Hong Kong, 2019. International Journal of Business and Economic Affairs (IJBEA).
4	ხ.ხარხელაური, თ.ქაჯაია	სადაზღვევო ბიზნესის განვითარების ტენდენციები საქართველოში	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „მეცნიერება პრაქტიკისა და განვითარებისთვის“. ბაქო (აზერბაიჯანი) 22-24 თებერვალი 2019 წელი
5	ნ.ჭანტურია, ბ.გოდერძიშვილი, ტ.ლიპაი	The role of the social economy in the development of societies Роль социальной экономики в развитии общества.	Международная конференция- “Экономика и общество в европейской перспективе. Возможности и угрозы социально- экономическому развитию. Гуманитарно- экономический институт Эльблонг., 4 апреля 2019 года
6	ნ.ჭანტურია, ბ.გოდერძიშვილი, ტ.ლიპაი	Карьера, стигматизация и предпринимательский потенциал. Career, Stigmatization, and Formation of the Entrepreneurial Potential	Международный научный журнал КОММУНИКОЛОГИЯ, Том 7 № 1 Формируемый рецензируемый журнал (BAK) COMMUNICOLOGY(RUSSE A) International Scientific Journal Vol. 7 No. 1 2019., p.43-53
7	M. Chechelashvili	A SYSTEMATIC APPROACH TO THE INNOVATION PROCESS	International Conference on Arts, Education and Social Science (ICAES) Prague, Czech Republic 21st-22nd December, 2019. Paper

			ID: RW-ICAESPRAG-21129-13719, SCOPUS Q-3
8	რ.ოთინაშვილი, ლ. გრიგალაშვილი	ბუღალტრული აღრიცხვის სამეწარმეო-სამართლებრივი რეგულირება საქართველოში,	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია: „საზოგადოების ინსტიტუციური, ეკონომიკური და კულტურული განვითარების პარადიგმები“- 2019 წლის 26 ივლისი, ქ.რიგა (ლატვია);
9	მ.მარტიაშვილი	„პოლიტიკური ეკონომიკა: თუ გლობალიზმი მკვდარია?“ 2019	ქ. სტამბოლი, X საერთაშორისო კონფერენცია
10	რ.კინქლაძე	Violence Against Women: Steretyped or New Challenge of Society	Vilnius, Collection of scientific articles of 37th International Scientific Conference on “Contemporary Issues in Business, Management and Economics Engineering” . Vilnius Gediminas Technical University (Lithuania). https://doi.org/10.3846/cibmee. 2019.065
მოსხენების ანოტაცია (საჭიროა იმ შემთხვევაში, თუ მოხსენება ფორუმის მასალებში არ გამოქვეყნებულა)			